

Advies

van Vlaamse Nutsregulator van 24/06/2026

met betrekking tot Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten

Inhoud

Inleiding	4
Structuur	5
Bespreking	6
1 Algemene bespreking	6
1.1 De congestieproblematiek in Nederland	6
1.2 Algemene analyse van het decretaal kader flexibele aansluitingsovereenkomsten	7
1.2.1 Flexibele aansluitingsovereenkomsten	7
1.2.1.1 Geografische afbakening.....	7
1.2.1.2 Netinvesteringen	9
1.2.1.3 Omzetting naar aansluiting met vaste capaciteit.....	14
1.2.2 Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten	14
1.3 Bevoegdheidsverdeling	15
1.3.1 Inleiding.....	15
1.3.2 Decreetgever – regulator	16
1.3.3 Regionaal - federaal.....	20
1.4 Flexibele aansluitingsovereenkomst: aansluiting met flexibele toegang	22
1.4.1 Het onderscheid tussen aansluiting en toegang.....	22
1.4.2 Verzwaring van de capaciteit van een bestaande aansluiting	23
1.4.3 Het onderscheid tussen het “weigeren van de aansluiting” en het “weigeren van de toegang”	25
1.5 Samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten	31
1.5.1 Algemeen.....	31
1.5.2 Netontwikkeling	32
1.5.2.1 Basis.....	32
1.5.2.2 Combinatie van marktgebaseerde flexibiliteit en flexibele aansluitingsovereenkomst(en) in een netgebied	33
1.5.3 Netexploitatie (activaties)	33
1.6 Compensatie.....	34
1.6.1 Flexibele aansluitingsovereenkomsten	35
1.6.2 Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten	37
1.7 Toezichthoudende rol van de Vlaamse Nutsregulator – taken en middelen.....	38
1.8 Prioritering aansluitingsaanvragen	41
1.8.1 Algemeen.....	41
1.8.2 Bevoegdheid	42
1.8.3 Categorieën van installaties	44
2 Artikelsgewijze opmerkingen	45
2.1 Artikel 1	45
2.2 Artikel 2	45
2.3 Artikel 3	45

2.4	Artikel 4	45
2.5	Artikel 5	45
2.6	Artikel 6	45
2.7	Artikel 7	46
2.8	Artikel 8	48
2.9	Artikel 9	48
2.10	Artikel 10	49
2.11	Artikel 11	49
2.12	Artikel 12	49
2.13	Artikel 13	49
2.14	Artikel 14	50
2.15	Artikel 15	51
2.16	Artikel 16	52
2.17	Artikel 17	53
2.18	Artikel 18	53

Inleiding

De Vlaamse Nutsregulator ontving op 20 mei 2025 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om binnen een termijn van 30 dagen een advies te verlenen bij het **voorontwerp van decreet** tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 mei 2025.

Het voorontwerp van decreet bevat een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten. Zoals aangegeven in de memorie van toelichting vormt het voorontwerp van decreet aldus de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (hierna afgekort als “Vijfde Elektriciteitsrichtlijn” of “**EMD5**”), en in het bijzonder het artikel 6bis over flexibele aansluitingsovereenkomsten; evenals de gedeeltelijke uitvoering van Verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Binnen de EMD5 wordt er in artikel 6bis voor het eerst een omstandig Europees juridisch kader geïntroduceerd voor **flexibele aansluitingsovereenkomsten**.¹ Dit instrument is voorzien voor situaties waarbij er onvoldoende netcapaciteit is om in alle omstandigheden te voldoen aan een nieuwe of bijkomende capaciteitsvraag van een (kandidaat) netgebruiker. Dit gebrek aan capaciteit kan technisch weggewerkt worden door de netcapaciteit uit te breiden via netinvesteringen. Deze netinvesteringen vergen tijd. De typische uitvoeringstermijnen ervan zijn vaak significant langer dan de gebruikelijke investeringstermijnen aan de zijde van de netgebruiker. Om te vermijden dat de netgebruiker moet wachten op de realisatie van deze netinvestering, kan de netgebruiker in afwachting hiervan, toch al een aansluiting met flexibele toegang krijgen op het net, waarbij hij op specifieke momenten wel nog niet zijn vol vermogen kan benutten. Deze flexibele aansluitingsovereenkomsten hebben in regel dan ook een tijdelijk karakter, namelijk tot aan de uitvoering van de ermee verbonden netinvestering. Ze dienen om de periode tot aan de uitvoering van de netinvestering te overbruggen.

De EMD5 biedt daarnaast, in hetzelfde artikel, een mogelijkheid voor de regulator² om voor specifieke gevallen en netgebieden een kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op permanente basis uit te werken, wanneer een netinvestering niet de meest efficiënte oplossing is. Men spreekt dan over **permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten**. Deze zijn dus niet bedoeld in afwachting van een netinvestering, maar vormen een mogelijk alternatief voor de netinvestering.

¹ In het Engels: ‘Flexible Connection Agreement’, soms kortweg aangeduid als ‘FCA’.

² “voor gebieden waar de regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet, van mening is dat netwerkontwikkeling niet de meest efficiënte oplossing is, in voorkomend geval flexibele aansluitovereenkomsten als permanente oplossing mogelijk zijn, ook voor energieopslag”.

Structuur

Het advies bestaat uit twee delen: deel één bevat een algemene bespreking van het voorontwerp van decreet, deel twee bevat specifieke, gedetailleerde artikelsgewijze opmerkingen.

Deel één omvat daarbij eerst en vooral een blik over de grenzen, naar Nederland, waar er reeds langere tijd sprake is van een congestieproblematiek (**Titel 1.1.**), daarna volgt een toelichting bij het principe van een flexibele aansluitingsovereenkomst, waarbij wordt stilgestaan bij de criteria voor het toekennen van een dergelijke overeenkomst (**Titel 1.2.**). Daarbij wordt eveneens de nood aan investeringen besproken en het al dan niet toekennen van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. Hierna worden een aantal aspecten inzake de bevoegdheidsverdeling toegelicht (**Titel 1.3.**). Er wordt bij flexibele aansluitingsovereenkomsten vaak ook over aansluitingen met flexibele toegang gesproken omdat de fysieke aansluiting op zich wel vast is en voldoende vermogenscapaciteit bevat. De noodzaak tot flexibiliteit is vaak het gevolg van beperkingen in het hoger liggende net, niet in de aansluiting zelf. Hierover wordt meer achtergrond gegeven in het derde luik (**Titel 1.4.**) van deel één. Daarnaast wordt ook de aandacht gevestigd op de samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten en marktgebaseerde flexibiliteit enerzijds en technische flexibiliteit anderzijds (**Titel 1.5.**). Vervolgens staan we stil bij de compensatie (**Titel 1.6.**) en de toezichthoudende rol van de Vlaamse Nutsregulator (**Titel 1.7.**). Ten slotte wordt nog kort ingegaan op de al dan niet noodzaak aan prioritering van aansluitingsaanvragen (**Titel 1.8.**). Doorheen de analyse van deel één worden tekstsuggesties voorgesteld, waar nuttig en verhelderend. Deze worden ter volledigheid nogmaals herhaald in deel twee.

In **deel twee** volgt dan de artikelsgewijze bespreking, met daarin gedetailleerde opmerkingen en suggesties tot aanpassing. Sommige fundamentele suggesties tot aanpassing werden reeds vermeld in deel één, en worden in deel twee dan aangevuld met bijkomende, eerder gedetailleerde suggesties.

Bespreking

1 Algemene bespreking

1.1 De congestieproblematiek in Nederland

In Nederland is er reeds langere tijd een vrij wijdverspreide congestieproblematiek, in die zin dat de problematiek niet langer verholpen kan worden met netinvesteringen volgens de gangbare termijn van netinvesteringen. Er is dan ook een geïntegreerd kader uitgewerkt dat rekening houdt met deze realiteit. Dit kader is gebaseerd op oplossingen/tools die die zich niet beperken tot investeringen om de congestieproblematiek in bepaalde netgebieden weg te werken, en in die zin te onderscheiden zijn van de nieuwe tool, met name de gewone, tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten.³

Het kader voor congestiemanagement gehanteerd door de netbeheerders in Nederland bestaat uit vier fasen gekarakteriseerd door toenemende congestie.⁴ Het kader tracht in eerste instantie zoveel mogelijk in te zetten op marktgebaseerde oplossingen, in lijn met de Europese regelgeving die een prioritering van marktflexibiliteit vereist, maar bevat daarnaast meer dwingende maatregelen bij een toenemende congestieproblematiek.

In de zogenoemde **fase 0** is er in een netgebied voldoende netcapaciteit voor alle (kandidaat) netgebruikers en is er bijgevolg geen congestiemanagement nodig.

Een netgebied in **fase 1** bevat onvoldoende netcapaciteit om de groeiende elektriciteitsvraag van netgebruikers te faciliteren. In dat geval onderzoekt de netbeheerder de mogelijkheden voor congestiemanagement. Alle netgebruikers met een aansluitingsvermogen van meer dan 500 kilowatt (kW) worden benaderd met de vraag om flexibel vermogen in te zetten. Wanneer er voldoende aanbod is aan aanvaardbare prijzen dan contracteert de netbeheerder deze om ruimte vrij te maken voor nieuwe en/of bijkomende capaciteit. Netgebruikers kunnen hierbij een aanbod doen op twee soorten producten:

- a) Door aan te bieden op een handelsplatform, met dagelijkse orders;
- b) Met een capaciteitsbeperkend contract: de capaciteit van de netgebruiker wordt hierbij tijdelijk aangepast om overbelasting te voorkomen. Er bestaan verschillende soorten van dit type, bijvoorbeeld op afroep de dag ervoor of op vaste momenten.

Wanneer uit het onderzoek voor congestiemanagement blijkt dat er onvoldoende flexibel vermogen is, dan spreekt men over **fase 2a**. Er worden dan bijkomende maatregelen genomen, met verplichtingen voor gebruikers om een flexibel aanbod te doen, waarbij ze wel nog steeds zelf de prijs van het aanbod kunnen bepalen en de manier waarop ze willen participeren (via het handelsplatform of een capaciteitsbeperkend contract).

Wanneer uit het onderzoek voor congestiemanagement blijkt dat de aangeboden prijzen onverantwoord hoog zijn om nog te spreken van een gezonde marktwerking, dan spreekt men over **fase 2b** of “niet-marktgebaseerd congestiemanagement”. Het (verplichte) aanbod van netgebruikers wordt onderworpen aan een wettelijke vergoeding.

³ Artikel 6bis EMD5 dient in Nederland eveneens nog te worden omgezet.

⁴ <https://www.netbeheernederland.nl/publicatie/zo-werkt-congestiemanagement>.

Ook in Vlaanderen is het belangrijk om de congestieproblematiek op een geïntegreerde manier te bekijken. Het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten is een nieuwe, bijkomende tool om in te spelen op een op verschillende plaatsen toenemende congestieproblematiek. Met het oog op het bekomen van een geïntegreerde aanpak van congestie wordt in dit advies ook de nodige aandacht besteed aan de samenhang tussen enerzijds de nieuwe tools, zijnde tijdelijk en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en anderzijds de bestaande flexibiliteitsproducten, waarvoor reeds een decretaal kader bestaat. Dit is de focus van de specifieke paragraaf *‘Samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten’*.

1.2 Algemene analyse van het decretaal kader flexibele aansluitingsovereenkomsten

In lijn met de Europese richtlijn, ligt de decretale focus op de uitwerking van flexibele aansluitingsovereenkomsten met een tijdelijk karakter, in afwachting van een geplande netinvestering (hierna kortweg “flexibele aansluitingsovereenkomst”). De algemene analyse van dit kader is opgenomen in paragraaf 1.2.1.

Het voorontwerp van decreet bevat evenwel ook een aantal bepalingen over het kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten (hierna steeds expliciet: “permanente flexibele aansluitingsovereenkomst”), die een mogelijk alternatief kunnen vormen voor netinvesteringen. De algemene analyse van dit kader is opgenomen in paragraaf 1.2.2.

1.2.1 Flexibele aansluitingsovereenkomsten

Het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals uitgewerkt in het voorontwerp van decreet, is globaal genomen goed uitgewerkt. Niettemin ziet de Vlaamse Nutsregulator een aantal aandachtspunten, waarvoor hij nog enige bijsturing nodig acht.

1.2.1.1 Geografische afbakening

Congestiegebied - De nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt getriggerd door een congestieproblematiek in een bepaald netgebied. De Europese richtlijn hangt deze problematiek op aan het begrip congestiegebied, dat wordt opgenomen in het decreet (artikel 1.1.3 25°/0/0). Het gaat om netgebieden waar er (een risico op) onvoldoende capaciteit is om, in afwachting van bepaalde netinvesteringen, reeds te kunnen voldoen aan vragen voor bijkomende capaciteit door (kandidaat) netgebruikers. De Vlaamse Nutsregulator ziet congestiegebieden als ‘gedeelde netinfrastructuur’, met andere woorden netinfrastructuur gebruikt voor meerdere netgebruikers. Voor eventuele capaciteitsbeperkingen in de “dedicated”⁵ aansluitingsinfrastructuur van een specifieke netgebruiker, zijn andere afspraken mogelijk. Hoewel dit niet expliciet vermeld wordt in het voorontwerp van decreet, meent de Vlaamse Nutsregulator dat dit voldoende duidelijk naar voor komt in de definitie van congestiegebied.

Capaciteitskaarten - Congestiegebieden worden transparant gemaakt voor het publiek aan de hand van capaciteitskaarten, die aanduiden in welke mate er nog capaciteit beschikbaar is. Op deze kaarten kunnen congestiegebieden bepaald worden, waar een congestieproblematiek aanwezig is omdat er zeer weinig tot geen capaciteit meer beschikbaar is, en dus (quasi) geen marge meer voor bijkomende capaciteitsvragen. In degelijke gebieden kan een flexibele aansluitingsovereenkomst aangeboden worden, als de netbeheerder beslist om de congestieproblematiek in de toekomst weg te werken door middel van een netinvestering.

⁵ De aansluiting van de netgebruiker zelf (“dedicated aansluiting”).

Het voorontwerp van decreet bepaalt dat de opmaak van de capaciteitskaarten en het identificeren en aanduiden van congestiegebieden gebeurt op basis van een transparante methodologie van de netbeheerder. Het bijwerken van de kaarten gebeurt met een vaste periodiciteit.

De mate van beschikbaarheid van capaciteit moet daarnaast ook steeds bekeken worden in het licht van nieuwe aansluitingsaanvragen – m.a.w. in verhouding met vragen van (kandidaat) netgebruikers voor bijkomende capaciteit – wanneer deze zich concreet aandienen. Recente evoluties zoals bijvoorbeeld elektrificatie in de industrie en datacenters worden gekenmerkt door zeer grote elektrische vermogens. Een netgebied waar nog geen congestieproblematiek werd geïdentificeerd, kan door één dergelijke grote klantvraag plotsklaps een congestiegebied worden. Het voorontwerp van decreet laat dan ook terecht de opening om ook in dergelijke gevallen, namelijk op basis van de netstudie gelinkt aan de concrete aansluitingsaanvraag,⁶ een flexibele aansluitingsovereenkomst te kunnen aanbieden (artikel 4.1.17/9. §1 1°).

Deze aansluitingsaanvragen volgen, in tegenstelling tot de publicatie van de capaciteitskaarten, geen vaste periodiciteit, maar zijn gelinkt aan de termijnen van het aansluitingsproces, met als trigger en startpunt de specifieke aansluitingsaanvraag van de (kandidaat) netgebruiker. In die zin is het belangrijk om op te merken dat een op de capaciteitskaart aangeduid congestiegebied weliswaar als voorwaarde kan dienen om een flexibele aansluitingsovereenkomst te mogen aanbieden, maar dat de precieze, contractuele modaliteiten ervan steeds resulteren uit de netstudie, zoals ook aangegeven in decreet artikel 4.1.17/9 §2: “(...) *De toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst volgt uit de netstudie die gekoppeld is aan de aanvraag van de aansluiting of de aanvraag van de verzwaring van de bestaande aansluiting.*”. De reden hiervoor is tweeledig. Ten eerste zorgt de vaste, maandelijkse bijwerking van de kaarten voor een na-ijlend effect. Een nog frequentere, vaste bijwerking van de kaarten lijkt de Vlaamse Nutsregulator evenwel niet haalbaar en ook niet zinvol. De tweede reden is dat de methodologie voor de capaciteitskaarten enigszins kan afwijken van de methodologie voor netstudies, bijvoorbeeld op vlak van detaillering. In die zin zijn de capaciteitskaarten in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten als indicatief te beschouwen, zoals ook aangegeven in de memorie van toelichting. Dit neemt niet weg dat het een zeer zinvol instrument blijft voor (kandidaat) netgebruikers. Voor de concrete modaliteiten van flexibele aansluitingsovereenkomsten, en de bijhorende contractuele parameters voor netgebruikers, zal de methodologie voor netstudies leidend zijn. Transparantie van deze methodologie is dan ook van groot belang.

De Vlaamse Nutsregulator ziet deze methodologie voor netstudies als onderdeel van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, opgenomen in artikel 4.1.17/10 §2 van het voorontwerp van decreet. De link tussen de “toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten” en netstudies blijkt ook uit volgende bepaling in 4.1.17/9 §2: “***De toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst volgt uit de netstudie die gekoppeld is aan de aanvraag van de aansluiting of de aanvraag van de verzwaring van de bestaande aansluiting.***”.

⁶ Het kan hierbij zowel gaan om een nieuwe aansluiting als de vraag naar bijkomende capaciteit voor een bestaande aansluiting.

Het is volgens de Vlaamse Nutsregulator echter aangewezen om dit verder te verduidelijken in artikel 4.1.17/10 §2, en stelt daarom volgende toevoeging voor:

*§2. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit stellen **elk** een transparante en objectieve methodologie op over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net. Die methodologie bevat een gedetailleerd en uitgewerkt kader, dat van toepassing is op elke flexibele aansluitingsovereenkomst. Die methodologie bevat ten minste **de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies, op basis waarvan de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt vastgesteld, en de activatievolgorde**. Bij de activatievolgorde houden de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rekening met de beschikbaarheid van andere flexibele aansluitingsovereenkomsten en van andere remediërende maatregelen voor congestiebeheer.*

1.2.1.2 Netinvesteringen

Investeringsplan - Flexibele aansluitingsovereenkomsten worden aangeboden om tijdelijk een oplossing te bieden voor een congestieproblematiek, in afwachting van de realisatie van een netinvestering die de congestieproblematiek structureel wegwerkt. Het voorontwerp van decreet heeft terecht veel aandacht voor deze link, en biedt tegelijk de nodige openingen om hier een zinvolle invulling aan te geven bij de verdere, concrete uitwerking in de praktijk. Er is immers een spanningsveld tussen het formele, tweejaarlijkse traject van het investeringsplan en het dynamisch karakter van aansluitingsaanvragen.

Afwegingskader netinvestering vs. flexibiliteit - De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt het idee dat het niet zinvol is om een netgebruiker met een aansluitingsaanvraag te laten wachten tot het volgende investeringsplan, mogelijk twee jaar na de indiening van zijn aanvraag. Het decreet komt hieraan tegemoet door het afwegingskader 'netinvestering versus flexibiliteit' te ontkoppelen van het investeringsplan en onder te brengen in een apart traject (o.a. artikel 4.1.19/2), en toe te laten om dit afwegingskader óók toe te passen bij concrete aansluitingsdossiers, tussen twee investeringsplannen door. Dit is aangegeven in artikel 4.1.19/2 (eigen aanduiding):

De toepassing van die afweging gebeurt aan de hand van de investeringsplannen, vermeld in artikel 4.1.19, §1, eerste tot en met derde lid, en, als dat mogelijk is, op basis van een of meer aansluitingsaanvragen of een of meer aanvragen om bestaande aansluitingen te verzwaren

Het zal nog moeten blijken in welke mate en op welke manier dit praktisch realiseerbaar is, maar deze opening op het niveau van decreet is zeker waardevol.

Termijnen - Het voorontwerp van decreet spreekt qua termijnen over "looptijden" voor de flexibele aansluitingsovereenkomsten en over "uitvoeringstermijnen" voor de investeringen die er mee samen hangen. De **reële looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst** is steeds tot aan de realisatie van de netinvestering (de "**reële uitvoeringstermijn**"), zoals ook bepaald in artikel 4.1.17/9 §1: "(...) Een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt omgezet in een vaste aansluitingsovereenkomst zodra de netinvestering die daaraan gekoppeld is, voltooid is.". De memorie van toelichting spreekt hiervoor simpelweg over dé 'looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst', wat op zich correct is. De bepaling in artikel 4.1.17/9 §1 vormt een logisch en noodzakelijk basisprincipe, rekening houdend met de operationele veiligheid van het net.

Bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst is de reële uitvoeringstermijn uiteraard nog niet gekend, aangezien deze pas veel later kan vastgesteld worden na de realisatie van de netinvestering. De **ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst** dient bij het afsluiten ervan bepaald te worden op basis van een “**verwachte uitvoeringstermijn**” van de netinvestering (niet gebruikt begrip in het voorontwerp van decreet). Hij wordt opgenomen als contractuele parameter in de flexibele aansluitingsovereenkomst en heeft onder meer een impact op de compensatiemodaliteiten (artikel 4.1.17/14 §1). Deze termijn is als dusdanig ook te beschouwen als een (eerder) statisch gegeven.

Er zijn in grote lijnen twee mogelijke situaties te onderscheiden, namelijk of de concrete projectplanning van de netinvestering wel of niet al gekend is bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst:

a) Projectplanning netinvestering gekend bij afsluiten flexibele aansluitingsovereenkomst

Wanneer er bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst reeds een concrete projectplanning is voor de ermee gekoppelde netinvestering, dan wordt de verwachte uitvoeringstermijn, en hiermee gelinkt de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst, bepaald op basis van deze “**concrete uitvoeringstermijn**”. Dit begrip wordt in het voorontwerp van decreet geïntroduceerd in artikel 4.1.17/9 §3 tweede lid: “*Als er bij het sluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering (...) kan worden vastgelegd (...)*”.

Belangrijk om te benadrukken is dat het gaat om een verwachte, ingeschatte uitvoeringstermijn, eventueel gefaseerd in deeltermijnen van duidelijk te onderscheiden projectfasen. Het planningskarakter van het begrip concrete uitvoeringstermijn kan eventueel nog verduidelijkt worden. De memorie van toelichting zorgt hier voor **verwarring** aangezien de toelichting ervan niet correct is: “*Het is mogelijk dat deze uitvoeringstermijn nog doorheen de tijd wordt aangepast bv. indien de netinvestering vertraging oploopt of sneller wordt gerealiseerd. Deze wijziging heeft geen invloed op de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst.*”. Deze toelichting stemt niet overeen met het gebruik van het begrip concrete uitvoeringstermijn in artikel 4.1.17/9 §3, waar er duidelijk een planningskarakter voor beoogd wordt. De toelichting in de memorie stemt overeen met de hierboven vermelde reële uitvoeringstermijn, een begrip dat niet wordt gebruikt in het voorontwerp van decreet. Mits aanpassing in de memorie van toelichting kan het begrip concrete uitvoeringstermijn behouden blijven in artikel 4.1.17/9 §3. Het moet echter voldoende duidelijk zijn dat het gaat om een verwachte, ingeschatte uitvoeringstermijn bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst, weliswaar op basis van een reeds concrete projectplanning.

Om netgebruikers te beschermen tegen een onredelijke concrete uitvoeringstermijn, bepaald op basis van de projectplanning van de netbeheerder, bepaalt het voorontwerp van decreet in het laatste lid van artikel 4.1.17/9 §3 het volgende: “*De Vlaamse Nutsregulator bepaalt (...) de **maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst** rekening houdend met het type net waarop de netinvestering moet gebeuren (...)*”. De Vlaamse Nutsregulator vindt het gebruik van het begrip ‘maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst’ verwarrend. Het begrip wordt immers ook niet verder verduidelijkt en gekaderd in de eerdere bepalingen van paragraaf 4.1.17/9 §3, zoals wel het geval is voor de ‘standaard uitvoeringstermijn’ (die hieronder onder punt b verder wordt besproken).

Omwillen van de eenvoud, en om geen discriminatie te hebben tussen de situaties uit punt a enerzijds en punt b anderzijds, stelt de Vlaamse Nutsregulator voor om ook hier te verwijzen naar “een standaard uitvoeringstermijn”. Hierdoor vervalt meteen ook de nood aan een begrip ‘maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst’.

Het voorontwerp van decreet biedt via artikel 4.1.17/11 °1 de mogelijkheid om bij dossiers te werken met verschillende deelfasen in de tijd in, met onderscheiden flexibiliteitsnoden: *“de maximale vaste injectie van elektriciteit op het net en de afname van elektriciteit van het net, alsook de aanvullende flexibele injectie- en afnamecapaciteit die gedurende het jaar per tijdblok kan worden aangesloten en gedifferentieerd”*. De Vlaamse Nutsregulator vindt dit een zinvolle optie.

b) Projectplanning netinvestering nog niet gekend bij afsluiten flexibele aansluitingsovereenkomst

Het is mogelijk dat bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete projectplanning beschikbaar is, bijvoorbeeld omdat de exacte oplossingsrichting van de netinvestering nog moet uitgewerkt worden. In veel gevallen kunnen verschillende technische oplossingen technisch-economisch tegen elkaar afgewogen worden. Het voorontwerp van decreet voorziet daarom de mogelijkheid om de flexibele aansluitingsovereenkomst in eerste instantie af te sluiten op basis van een “**standaard uitvoeringstermijn**” voor de investering (art. 4.1.17/9. §3). Deze standaard uitvoeringstermijn dient dan in een later stadium te worden geconcretiseerd, en dit ten laatste bij het volgende investeringsplan.

Ook deze toevoeging is zinvol. Het is immers zeker denkbaar dat een aansluitingsaanvraag leidt tot een principiële beslissing tot netinvestering en het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst door de netbeheerder, waarbij de concrete netinvestering voor de geïdentificeerde congestie op dat moment nog niet volledig is uitgewerkt. Bijgevolg is dan het investeringsproject en de bijhorende uitvoeringstermijn op dat moment nog niet concreet gekend. Het is dan inderdaad niet zinvol om het aansluitingsdossier onnodig *on-hold* te plaatsen. Dat zou zeker niet in het belang van de (kandidaat) netgebruiker zijn. De standaard uitvoeringstermijn kan dan beschouwd worden als een eerste versie van de “verwachte uitvoeringstermijn”. De verplichte concretisering tegen ten laatste het volgende investeringsplan is volgens de Vlaamse Nutsregulator eveneens aangewezen, en komt tegemoet aan het basisprincipe dat netinvesteringen niet vertraagd mogen worden door het gebruik van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Tegenover een flexibele aansluitingsovereenkomst staat een netinvestering. Het is verdedigbaar en zelfs zinvol om toe te laten om tijdelijk te werken met standaard termijnen, maar het kan niet de bedoeling zijn om de uitwerking van de netinvestering na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst vervolgens verder op zijn beloop te laten. Het gaat bij de concretisering van de verwachte uitvoeringstermijn van de netinvestering wel degelijk nog om een eenmalige aanpassing aan de contractuele parameter ‘ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst’. In die zin dient er nog een nuancering toegevoegd te worden aan de memorie van toelichting, die nu stelt: *“De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt op voorhand vastgelegd in het flexibele aansluitingscontract en wijzigt niet meer, ook al wijzigt er iets aan de concrete uitvoeringstermijn van de hieraan gekoppelde netinvestering.”*. Deze basisgedachte dient aangevuld te worden met de mogelijke, eenmalige aanpassing ten gevolge van een overgang van een standaard uitvoeringstermijn naar een concrete uitvoeringstermijn, waarbij ook de verwijzing naar “concrete uitvoeringstermijn” aangepast moet worden.

Ter bescherming van de netgebruiker bepaalt het voorontwerp van decreet dat, in gevallen waarbij er gebruikt wordt gemaakt van een standaard uitvoeringstermijn, deze ook meteen te beschouwen valt als een soort maximale uitvoeringstermijn. Wanneer de verwachte uitvoeringstermijn concreet wordt na opmaak van het concrete projectplan, dus wanneer de concrete uitvoeringstermijn bekend is, dan wordt de contractuele ‘ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst’ (de contractuele “verwachte uitvoeringstermijn”), enkel nog bijgesteld als de concrete uitvoeringstermijn kleiner is dan de standaard uitvoeringstermijn, zoals aangegeven in artikel 4.1.17/9 §3: *“Als er bij het sluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering en nog geen ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst kan worden vastgelegd, wordt er tijdelijk een standaard uitvoeringstermijn vastgelegd. (...) De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst is nooit langer dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn”*. Dit is volgens de Vlaamse Nutsregulator een logisch principe, omdat een (kandidaat) netgebruiker op basis van de standaard termijn eerder al zijn business case heeft vastgelegd. Een systeem waarbij er achteraf nog een significante toename aan risico’s mogelijk is, vormt geen zeker kader voor netgebruikers.

De Vlaamse Nutsregulator doet hierbij een tekstvoorstel voor de **memorie van toelichting**, om hieraan tegemoet te komen:

*De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt op voorhand vastgelegd in de flexibele **aansluitingsovereenkomst** en is een statisch, contractueel gegeven, dus niet onderhevig aan wijzigingen wanneer de **reële** uitvoeringstermijn van de eraan gekoppelde netinvestering later wijzigt. Wanneer bij het afsluiten van de overeenkomst gewerkt wordt met een standaard uitvoeringstermijn van de eraan gekoppelde netinvestering, dan wordt de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst evenwel eenmalig aangepast zodra de concrete uitvoeringstermijn gekend is op basis van de projectplanning, tenzij deze concrete uitvoeringstermijn langer is dan de standaard uitvoeringstermijn.*

Zowel voor de ‘standaard uitvoeringstermijn(en)’ als de ‘ingeschatte maximale looptijd(en)’ van de flexibele aansluitingsovereenkomst, lijkt het de Vlaamse Nutsregulator, zoals voorzien in het voorontwerp van decreet, zinvol om rekening te houden met het type net, in het bijzonder het spanningsniveau.

Bovenstaande bespreking resulteert in volgend tekstvoorstel voor **artikel 4.1.17/9**:

Als er bij het sluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst al een concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering bekend is, dan is de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst hieraan gelijk maar nooit groter dan de standaard uitvoeringstermijn.

Als er bij het sluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering kan worden vastgelegd, dan wordt de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst tijdelijk gelijk gesteld aan een standaard uitvoeringstermijn. De periode waarbinnen de standaard uitvoeringstermijn door de netbeheerder moet worden omgezet in een concrete uitvoeringstermijn, loopt tot het moment waarop het proces voor de opmaak van het volgende goedgekeurde investeringsplan wordt opgestart. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt in dat geval enkel nog bijgesteld indien de later bepaalde concrete uitvoeringstermijn korter is dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de standaard uitvoeringstermijnen, vermeld in het tweede lid rekening houdend met het type van netinvestering en het type net waarop de netinvestering moet gebeuren, en de bijkomende regels daarvoor in de toepasselijke technische reglementen.

Zoals hierboven reeds aangehaald is één van de basisprincipes achter het kader voor gewone, tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten dat het netinvesteringen niet mag vertragen, zoals ook opgenomen in **artikel 4.1.17/9**. §1 van het voorontwerp van decreet. De aanwezigheid van flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen bijgevolg niet gebruikt worden als element bij het plannen van netinvesteringen. Wanneer een netbeheerder investeringen actief en bewust wenst te spreiden in de tijd, dan dienen hiervoor andere middelen aangewend te worden, zoals marktflexibiliteit. Het lijkt de Vlaamse Nutsregulator aangewezen om de verantwoordelijkheid van de netbeheerders hierin actiever te benadrukken, vandaar volgend tekstvoorstel:

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet zorgen ervoor dat het toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten ~~vertraagt~~ de ontwikkeling van de netinvesteringen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet vertraagt.

Voor de gevallen waarbij de concrete netinvestering al gekend is, met een ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst op basis van een concrete uitvoeringstermijn, merkt de Vlaamse Nutsregulator op dat het voorontwerp van decreet **geen opening** bevat om die ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst eventueel te **verlengen** in geval van het niet-verkrijgen van de nodige vergunningen. Dit is bijvoorbeeld wel voorzien in artikel 61quinquies, §5 2° van de CREG gedragscode: “2° de transmissienetbeheerder heeft de mogelijkheid, omwille van het niet verkrijgen van de nodige vergunningen, om eenmalig de tijdelijke periode, met twee jaar te verlengen.”.

De Vlaamse Nutsregulator leest in het voorontwerp van decreet hieromtrent geen delegatie naar bijvoorbeeld het niveau van het technisch reglement, aangezien artikel 4.1.17/9 §3 enkel spreekt over de standaard uitvoeringstermijnen en de maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator erkent dat de netbeheerders bij vergunningsproblematiek niet altijd zelf alle hefboomen in handen hebben om de vooropgestelde projectplanning aan te houden, maar leest hierin de bedoeling van de decreetgever om de bescherming van de netgebruiker tegen oncontroleerbare risico's hier boven te stellen.

Samengevat ziet de Vlaamse Nutsregulator het zo dat de verwachte uitvoeringstermijn van de netinvestering de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst bepaalt. Deze uitvoeringstermijn bepaalt niet de reële looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst, maar speelt wel een belangrijke rol in de modaliteiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Ze kan tijdelijk worden vastgelegd als een standaard uitvoeringstermijn, waarna ze ten laatste tegen het volgende investeringsplan éénmalig wordt vervangen door de concrete uitvoeringstermijn, op basis van de projectplanning van het concrete investeringsdossier, mits deze concrete uitvoeringstermijn niet langer is dan de standaard uitvoeringstermijn. Als er bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst wél reeds een concrete uitvoeringstermijn bekend is van de eraan gekoppelde netinvestering, dan kan de contractuele verwachte uitvoeringstermijn niet langer zijn dan een maximum, vastgelegd in het technisch reglement onder de noemer van een 'maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst'.

1.2.1.3 Omzetting naar aansluiting met vaste capaciteit

Met de realisatie van de netinvestering is de congestieproblematiek normaliter verdwenen en vervalt bijgevolg de noodzaak voor de flexibele aansluitingsovereenkomst. Artikel 4.1.17/9 §1 bepaalt dan ook logischerwijs dat op dit moment een omzetting dient te gebeuren naar een vaste aansluitingsovereenkomst: *"[...] Een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt omgezet in een vaste aansluitingsovereenkomst zodra de netinvestering die daaraan gekoppeld is, voltooid is."*

Zolang de netinvestering nog niet is uitgevoerd, is de congestieproblematiek aanwezig, en heeft de netbeheerder de nodige hefboomen nodig om het net operationeel veilig te kunnen uitbaten in alle omstandigheden. Er zijn situaties waarbij gerekend wordt op de flexibiliteit binnen het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Als men de netbeheerder in dergelijke situatie toch reeds zou dwingen om een vaste netaansluiting toe te kennen, voor de netinvestering is gerealiseerd, dan zal de netbeheerder in bepaalde omstandigheden sneller naar andere maatregelen moeten grijpen, onder een kader dat minder garanties biedt voor de netgebruiker(s) (bv. noodsituatie).

1.2.2 Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten

Het voorontwerp van decreet bevat naast het kader voor standaard (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomsten eveneens een kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat deze, in tegenstelling tot een standaard flexibele aansluitingsovereenkomst, niet bedoeld is als tijdelijke overbruggingsmaatregel tot aan de realisatie van een investering, maar als **alternatief voor een investering**.

De Vlaamse Nutsregulator acht situaties denkbaar waarin een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst mogelijks een zinvolle oplossing is.

Zo kan het bijvoorbeeld gaan om een netgebied waar een nieuwe klantvraag een investeringsnood met zich mee zou brengen die slechts in een zeer beperkt aantal momenten zou gebruikt worden omwille van een zeer beperkt aantal momenten (typisch in bepaalde N-1 situaties), en waar het aanbod aan marktflexibiliteit onvoldoende liquide is om als alternatief te dienen voor een netinvestering.

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er nog een nood aanwezig is tot verdere analyse van de concrete invulling en draagwijdte van het begrip permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. De delegatie naar het technisch reglement is hierbij het uitgelezen instrument om o.a. voldoende input van de diverse stakeholders nog te capteren. Om een integraal en coherent kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten uit te kunnen werken, acht de Vlaamse Nutsregulator het noodzakelijk om zelf het bijhorende **compensatiekader** te kunnen vastleggen, in tegenstelling tot de bepalingen die nu voorzien zijn in de tweede paragraaf van artikel 4.1.17/16. We verwijzen hiervoor naar onze uiteenzettingen onder de Titels 1.3. (“Bevoegdheidsverdeling”) en Titel 1.6. (“Compensatie”) van dit advies.

1.3 Bevoegdheidsverdeling

1.3.1 Inleiding

Zoals aangegeven in de memorie van toelichting zal het regelgevend kader rond flexibele aansluitingsovereenkomsten in verschillende stappen worden uitgewerkt:

“Met dit decreet wordt het regelgevend kader op het niveau van het Energiedecreet uitgewerkt. Op basis van het decretale kader kunnen de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten verder uitwerken in de toepasselijke technische reglementen en de technische regels voor processen bij de netbeheerders”.

Bij de omzetting zijn er typisch drie niveaus te onderscheiden: (i) het Energiedecreet, (ii) het Energiebesluit,⁷ de technische reglementen en (iii) de modelcontracten van de netbeheerders. Op basis van het decretale kader dient de Vlaamse Nutsregulator het kader verder uit te werken in de toepasselijke technische reglementen. Op basis daarvan kunnen de netbeheerders op hun beurt voorstellen van modelcontracten indienen.

Bij de omzetting van een Europese richtlijn is steeds de afweging te maken welke mate van detail aan elk van deze niveaus wordt toegekend. Dit kan afhankelijk zijn van het specifieke onderwerp. Het decretale niveau biedt hierbij als hoogste niveau de meest robuuste verankering, maar is logischerwijs onderworpen aan het meest tijdsintensieve traject. Aan het andere uiterste bevinden zich de modelcontracten van de netbeheerders. De technische reglementen en het Energiebesluit bevinden zich tussenin.

De uitwerking van het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten is gesitueerd in een actuele context van een toenemend aantal congestiegebieden op het distributienet en het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit in het Vlaamse Gewest.

⁷ Momenteel wordt er een delegatie voorzien naar het Energiebesluit om invulling te geven aan het kader inzake compensatie.

De distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet hebben daarom, in afwachting van de omzetting van dit kader, alvast een tijdelijke tussenoplossing uitgewerkt onder het bestaande decretaal kader van marktflexibiliteit.⁸ Deze tussenoplossing is expliciet opgezet als tijdelijk kader, en kent als dusdanig ook haar beperkingen. De Vlaamse Nutsregulator steunt daarom de keuze van de Vlaamse Regering om voor dit onderwerp een apart decreetstraject op te zetten.

1.3.2 Decreetgever – regulator

Exclusieve bevoegdheid inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden

De voorkeur om de mate van detail op het niveau van decreet enigszins beperkt te houden, vindt evenwel niet enkel zijn grond in de wens voor een snelle en vlotte omzetting van de richtlijn. Het voorafgaand traject leert dat het concept van flexibele aansluitingsovereenkomsten zeker nog niet volledig uitgekristalliseerd is, en nog in hoge mate evolutief is. Het is daarom ook niet wenselijk om op decretaal kader te gedetailleerd uit te werken, aangezien het decreet best nog ruimte laat voor bijkomend vooruitschrijdend inzicht tijdens de verdere implementatie.

Daarenboven moet gewezen worden op de exclusieve bevoegdheid van de energieregulator inzake het vastleggen of goedkeuren van aansluitings- en toegangsvoorwaarden (art. 59, (7), a) Vierde Elektriciteitsrichtlijn):

7. Behalve in gevallen waarin ACER bevoegd is om de voorwaarden of methoden voor de tenuitvoerlegging van de netcodes en richtsnoeren uit hoofde van hoofdstuk VII van Verordening (EU) 2019/943 op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2019/942 vanwege hun gecoördineerde karakter vast te stellen of goed te keuren, zijn de regulerende instanties bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de nationale methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake:

a) de aansluiting op en toegang tot nationale netten, inclusief de transmissie- en distributietarieven of de methoden daarvoor; die tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen;

Dit artikel bepaalt bijgevolg dat de regulerende instantie **exclusief bevoegd** is voor de vaststelling of goedkeuring van de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de netten. Een decretale regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten (cf. *aansluitingen met flexibele toegang*) lijkt vrij duidelijk ‘voorwaarden inzake aansluiting’ en ‘voorwaarden inzake toegang’ te betreffen.

Dat de vaststelling of de goedkeuring van aansluitings- en toegangsvoorwaarden een exclusieve bevoegdheid van de regulator betreft, vloeit o.a. voort uit de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie.

⁸ Bij de distributienetbeheerders heeft dit reeds geresulteerd in beslissing BESL-2025-06 van de Vlaamse Nutsregulator (<https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2025-06>), bij de beheerder van het plaatselijk vervoernet zit dit traject nog in een vroeger stadium.

Zo werd België veroordeeld wegens een schending van de bevoegdheden van de CREG. Het Hof overwoog meer bepaald dat het Belgisch (federaal) technisch reglement “de termijnen voor aansluiting bepaalt alsook welke gegevens de netgebruikers aan de netbeheerders moeten verstrekken”, waardoor inbreuk werd gemaakt op de exclusieve bevoegdheden van regulator, die “bevoegd moet zijn voor de vaststelling of de goedkeuring van de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot nationale netten” in de zin van artikel 37, lid 6, onder a) van richtlijn 2009/72.⁹

Hoewel op grond van wat voorafgaat kan worden afgeleid dat er een duidelijke bevoegdheid bestaat voor de regulator om aansluitingsvoorwaarden te bepalen c.q. goed te keuren (minstens hun methodologie), heeft het Hof van Justitie ook herhaaldelijk geoordeeld dat de bevoegdheden van de regulatoren moeten worden beschouwd als uitvoerende bevoegdheden, die de regulator (exclusief) toekomen in het licht van bepaalde doelstellingen, zonder afbreuk te doen aan – bijvoorbeeld – de beleidsbevoegdheden inzake het “algemene energiebeleid”.¹⁰ Ook de Interpretatieve Nota van de Europese Commissie inzake *Regulatory Authorities* bepaalt uitdrukkelijk het volgende:

The Electricity and Gas Directives do not deprive the government of the possibility of establishing and issuing its national energy policy. This means that, depending on the national constitution, it could be the government’s competency to determine the policy framework within which the NRA must operate, e.g. concerning security of supply, renewables or energy efficiency targets. However, general energy policy guidelines issued by the government must not encroach on the NRA’s independence and autonomy.

*The core duties of the NRA as regards network tariffs (cf. een duidelijk exclusieve bevoegdheid – eigen toevoeging) do not deprive the Member State of the possibility to issue general policy guidelines which ultimately will have to be translated by the NRA into the tariff structure and methodology. However, these guidelines should not encroach on the NRA’s competences or infringe any of the requirements of the Electricity and Gas Directives and Regulations. Although a Member State could e.g. issue a general policy guideline with regard to attracting investments in renewables, the Commission’s services would consider a rule setting the profit margin in the cost-plus tariff as a prohibited direct instruction to the NRA.*¹¹

Ook uit de advisering van de Raad van State blijkt duidelijk dat algemene beleidsrichtlijnen mogelijk zijn, maar deze moeten in algemene bewoordingen zijn geformuleerd en mogen geen concrete technische instructies omvatten.¹²

⁹ HvJ 3 december 2020, C-767/19, *Commissie t/ België*, §§ 103-104.

¹⁰ HvJ 6 maart 2025, nr. C-48/23, *Alajärven Sähkö Oy*. Zie ook overweging 87 van de richtlijn 2019/944:

(87) Deze richtlijn en Richtlijn 2009/73/EC van het Europees Parlement en de Raad (10) ontnemen de lidstaten niet de mogelijkheid om hun nationaal energiebeleid vast te stellen en bekend te maken. Dientengevolge zouden de lidstaten, afhankelijk van de grondwettelijke bepalingen van een lidstaat, over de bevoegdheid kunnen beschikken om het beleidskader vast te stellen waarin de regulerende instanties moeten opereren, bijvoorbeeld met betrekking tot voorzieningszekerheid. De richtsnoeren van de lidstaat inzake het algemene energiebeleid mogen evenwel geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid of autonomie van de regulerende instanties.

¹¹ Interpretative note on directive 2009/72/EC (...), *The regulatory Authorities*, 22 januari 2010, p. 6

¹² L. DE DEYNE, Marktoezicht in de energiesector, Antwerpen, Intersentia, 2017, pagina 313 en volgende.

Daarenboven bepaalt artikel 6bis EMD5 ook uitdrukkelijk het volgende:

1. De regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet, ontwikkelt een kader waarbinnen transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders de mogelijkheid kunnen bieden om flexibele aansluitovereenkomsten te sluiten in gebieden waar de netwerkcapaciteit voor nieuwe aansluitingen beperkt of niet beschikbaar is, zoals gepubliceerd overeenkomstig artikel 31, lid 3, en artikel 50, lid 4 bis, eerste alinea, van Verordening (EU) 2019/943. Dat kader moet waarborgen dat:

- a) als algemene regel geldt dat flexibele aansluitingen de versterkingen van het netwerk in de aangeduide gebieden niet vertragen;*
- b) flexibele aansluitovereenkomsten op basis van vastgestelde criteria worden omgezet in vaste aansluitovereenkomsten zodra de ontwikkeling van het netwerk is voltooid, en*
- c) voor gebieden waar de regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet, van mening is dat netwerkontwikkeling niet de meest efficiënte oplossing is, in voorkomend geval flexibele aansluitovereenkomsten als permanente oplossing mogelijk zijn, ook voor energieopslag.*

Dit lijkt te impliceren dat men vanuit Europa de ruimte laat om een **algemeen kader** inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten te voorzien. Binnen dit *lex specialis toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten* is de rol die aan “een andere overheid” dan de regulator wordt geopend, evenwel beperkt. Het betreft louter de ontwikkeling van een kader voor de netbeheerders binnen een aantal algemene principes, en daarbij de mogelijkheid om de flexibele aansluitingsovereenkomst permanent te beschouwen. De politieke overheden krijgen niet zomaar de bevoegdheid om een globaal (en technisch gedetailleerd) stelsel van flexibele aansluitingen te bepalen.

Algemeen moet dan ook worden vastgesteld dat de decreetgever bevoegd kan worden geacht om een algemeen kader uit te werken, met algemene beleidsrichtlijnen, waarbij evenwel de gedetailleerde en technische uitvoering aan de energieregulator moet worden overgelaten en waarbij zijn onafhankelijkheid en autonome besluitvorming gewaarborgd dient te worden.

Wat de compensatie betreft, kan nog het volgende worden opgemerkt. Voor zover de compensatie moet gezien worden als een soort “forfaitaire vergoeding” die los zou staan van het begrip “tarief”, dan moet worden vastgesteld dat de **compensatie** valt onder de exclusieve bevoegdheid van de energieregulator inzake **aansluitings- en toegangsvoorwaarden**. De compensatie vormt daarbij een *modaliteit* van de aansluiting en toegang tot het net, waarbij de decreetgever in dit voorontwerp van decreet veel verder gaat dan louter enkele algemene principes vast te leggen, des te meer er een delegatie wordt gegeven aan de Vlaamse Regering en niet aan de Vlaamse Nutsregulator. Het is dan ook aan de Vlaamse Nutsregulator om te bepalen of een compensatie wenselijk is, en wat daarvan de modaliteiten zouden moeten zijn.

Exclusieve bevoegdheid inzake distributienettarieven

Ten overvloede wenst de Vlaamse Nutsregulator te wijzen op zijn exclusieve bevoegdheden inzake distributienettarieven. De uitgewerkte compensatieregelingen (artikelen 4.1.17/14 en 4.1.17/16 §2) uit het voorontwerp van decreet kunnen aangezien worden als vallend onder de exclusieve bevoegdheden van de regulator inzake **aansluitings- en toegangsvoorwaarden**, met in het verlengde daarvan de exclusieve bevoegdheden inzake **distributienettarieven**.

Zo bepaalt artikel 59 (7) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn uitdrukkelijk het volgende:

7. Behalve in gevallen waarin ACER bevoegd is om de voorwaarden of methoden voor de tenuitvoerlegging van de netcodes en richtsnoeren uit hoofde van hoofdstuk VII van Verordening (EU) 2019/943 op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2019/942 vanwege hun gecoördineerde karakter vast te stellen of goed te keuren, zijn de regulerende instanties bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de nationale methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake:

a. de aansluiting op en toegang tot nationale netten, inclusief de transmissie- en distributietarieven of de methoden daarvoor; die tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen; [...]

Het is aan de energieregulator om een gedetailleerd en technisch kader uit te werken voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, inclusief de bijhorende tarieven.

Hoewel nettarieven in de regel als basisprincipe omvatten dat zij de netbeheerder “vergoeden” en niet de netgebruiker (want de netgebruiker betaalt in de regel voor de nettoegang), staat de Europese regelgeving er niet aan in de weg dat de tariefmethodologie ook regels zou omvatten die uitgaan van een omgekeerde richting, nl. de compensatie aan de netgebruiker door de netbeheerder. Artikel 18 van de Elektriciteitsverordening bepaalt daaromtrent het volgende:

1. De door de netwerkbeheerders gehanteerde tarieven voor nettoegang, met inbegrip van tarieven voor de aansluiting op de netten, tarieven voor het gebruik van netten en, indien van toepassing, tarieven voor gerelateerde versterkingen van netten, moeten kostenreflectief en transparant zijn, rekening houden met de noodzakelijke zekerheid van het netwerk en flexibiliteit en een afspiegeling vormen van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder en op niet-discriminerende wijze worden toegepast. Deze tarieven omvatten geen ongerelateerde kosten ter ondersteuning van ongerelateerde beleidsdoelstellingen.

De Elektriciteitsverordening doet geen uitspraak over het dan niet negatief of positief zijn van de tarieven. Zij dienen wél transparant, kostenreflectief en niet-discriminerend te zijn. Het is dan ook aan de energieregulator om überhaupt te kunnen bepalen of er al dan niet een transparant of kostenreflectief tarief kan worden vastgelegd.

Deze zienswijze geldt des te meer aangezien art. 4.1.17/14 en 4.1.17/16 §2 uitdrukkelijk bepaalt dat de ‘compensatie’ “transparant en kostenreflectief” moet zijn.

Het is bijgevolg aan de Vlaamse Nutsregulator – op basis van zijn exclusieve bevoegdheid inzake tarieven - om de berekeningswijzen en de bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensatie van een flexibele aansluiting, te bepalen en niet aan de Vlaamse Regering.

Dit geldt des te meer aangezien er een inconsistentie kan ontstaan tussen de capaciteitsgebaseerde vergoeding die de Vlaamse Regering zou bepalen en een (capaciteitsgebaseerd) tarief voor toegangsvermogen dat in handen van de Vlaamse Nutsregulator ligt, zoals uiteengezet in 1.6.1 van dit advies bij de bespreking van paragrafen 2 en 3 van art. 4.1.17/4.

We vragen dan ook volgende aanpassing door te voeren:

Artikel 4.1.17/14, §1 en §2 te vervangen door:

De netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd wordt, compenseert de beperking in toegang ten gevolge van de toepassing van de flexibele aansluitingsovereenkomst.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor die compensatie, vermeld in het eerste lid.

Artikel 4.1.17/16 §2 als volgt aan te passen:

§2. De netgebruikers met wie een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten, ontvangen een compensatie.

De netbeheerder van het netelement waarvoor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst een alternatief vormt voor een netinvestering, compenseert de beperking in toegang ten gevolge van de toepassing van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor die compensatie, vermeld in het eerste lid.

1.3.3 Regionaal - federaal

Congestieproblematiek overschrijdt in vele gevallen de spanningsniveaus. Zo kan een aansluiting op een lager liggend spanningsniveau verwachte congestie veroorzaken op een hoger liggend spanningsniveau. Een aansluiting op het distributienet kan bijvoorbeeld verwachte congestie veroorzaken op het transmissienet. Dit vereist dus de nodige afspraken tussen de betrokken netbeheerders. In België ressorteert het transmissienet op spanningsniveaus boven 70kV onder de federale bevoegdheid en het distributienet onder regionale bevoegdheid. Het gedeelte van de netten met transmissiefunctie vanaf 70kV en lager, het zogenaamde plaatselijk vervoernet van elektriciteit, ressorteert eveneens onder regionale bevoegdheid, zij het niet op tarifair vlak.

Bij het optreden van verwachte congestie, resulterend in een nood aan het toepassen van een vorm van flexibiliteit, in het geval van flexibele aansluitingsovereenkomsten in de vorm van een beperking van de toegang, zijn volgende situaties mogelijk:

1. Beperking toegang voor een aansluiting op het distributienet
 - a. Ten gevolge van een beperking op het distributienet
 - b. Ten gevolge van een beperking op het plaatselijk vervoernet (incl. de koppelpunten tussen het plaatselijk vervoernet en het distributienet)
 - c. Ten gevolge van een beperking op het transmissienet (incl. de koppelpunten tussen het transmissienet en het distributienet)

2. Beperking toegang voor een aansluiting op het plaatselijk vervoernet
 - a. Ten gevolge van een beperking op het plaatselijk vervoernet
 - b. Ten gevolge van een beperking op het transmissienet
 - c. (Ten gevolge van een beperking op het distributienet)
3. Beperking toegang voor een aansluiting op het transmissienet¹³
 - a. Ten gevolge van een beperking op het transmissienet
 - b. (Ten gevolge van een beperking op het plaatselijk vervoernet)
 - c. (Ten gevolge van een beperking op het distributienet)

De memorie van toelichting stipt dit aan bij de bespreking van de nieuwe definitie 'congestiegebied':

Alhoewel de congestiegebieden binnen de Vlaamse bevoegdheid enkel gaan over netgebieden op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, is het ook mogelijk dat er op deze betrokken netten een congestiegebied wordt gecreëerd waarbij congestierisico's op het transmissienet of geen of beperkte netcapaciteit op het transmissienet aan de oorzaak liggen. Deze problemen op het transmissienet kunnen ook congestierisico's en problemen met netcapaciteit creëren op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijke vervoernet van elektriciteit.

Het decreet bepaalt in artikel 4.1.17/14 dat vergoedingen voor rekening zijn van de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd wordt. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt deze zienswijze en de keuze om dit principe decretaal te verankeren.

Dit principe laat toe om de nodige prikkels te kunnen leggen bij de netbeheerder die tijdig de nodige netinvesteringen moet initiëren en tijdig concreet omzetten. Zonder dit principe is het moeilijker om het Europees basisprincipe dat flexibele aansluitingsovereenkomsten netinvesteringen niet mogen vertragen, omgezet in artikel 4.1.17/9 §1 van het voorontwerp van decreet, vast te houden. Dit basisprincipe wordt in het voorontwerp van decreet daarnaast ook opgevolgd via de investeringsplannen en tussentijdse rapportering rond dossiers met flexibele aansluitingsovereenkomsten.

De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat alle huidige, reeds gekende dossiers met beperkingen van de toegang op het distributienet gelinkt zijn aan beperkingen van het hoger liggende transmissienet of plaatselijk vervoernet. De nood aan de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst bij het vaststellen van verwachte congestie in de netstudie, vindt deels zijn oorsprong in het verschil in uitvoeringstermijn van enerzijds de investeringen aan de zijde van de netgebruiker en anderzijds de ervoor noodzakelijke netinvesteringen, die typisch een langere doorlooptijd kennen. Aangezien uitvoeringstermijnen van netinvesteringen typisch langer zijn naarmate men zich op vlak van spanning hoger in het net bevindt¹⁴, is het zeer waarschijnlijk dat dit ook in de toekomst het meest significant deel van de dossiers zal uitmaken voor het distributienet.

¹³ Aangezien deze situaties volledig onder federale bevoegdheid vallen, bevat het decreet logischerwijs geen bepalingen omtrent deze situaties.

¹⁴ Dit komt onder meer duidelijk naar voor in Art. 61quinquies. §4 van de CREG gedragscode: "Niettegenstaande paragraaf 5, eindigt de tijdelijke periode, ten laatste bij afloop van de volgende standaardtermijnen: 1° 15 jaar na het ondertekenen van het aansluitingscontract als minstens één 220kV of 380kV netelement beperkend is om een vaste aansluiting in de laatste fase toe te kennen ; 2° 10 jaar na het ondertekenen van het aansluitingscontract als minstens één 36kV, 70kV, 110kV of 150kV netelement beperkend is om een vaste aansluiting in de laatste fase toe te kennen ; 3° 5 jaar na het ondertekenen van het aansluitingscontract als minstens één netelement dat beperkend is om een vaste aansluiting in de laatste fase toe te kennen, een element is van het net met een spanning lager dan 36kV."

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt duidelijk dat een regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten een gewestelijke bevoegdheid betreft (nieuwe energiebronnen en rationeel energiegebruik).¹⁵ Verder volgt uit het arrest nr. 140/2024 van 21 november 2024 dat aan het Vlaams Gewest het volgende toekomt:

B.7.1. Uit hetgeen voorafgaat, volgt dat, behoudens de uitdrukkelijk vermelde uitzonderingen, de bijzondere wetgever aan de gewesten de exclusieve bevoegdheid heeft toegekend inzake de bescherming van het leefmilieu, de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik. Het komt derhalve de gewesten toe in die aangelegenheden verplichtingen op te leggen aan alle betrokken actoren op de energiemarkt, met inbegrip van de transmissienetbeheerder en de beheerder van het aardgasvervoersnet.

Voor zover flexibele aansluitingsovereenkomsten met een gebruiker op het distributienet of het plaatselijk vervoernet moeten afgesloten worden, waarbij de oorzaak van het capaciteitstekort en de daaraan gekoppelde netinvestering zich op het transmissienet bevindt, is het logisch dat de acties van de transmissienetbeheerder ook op gewestelijk niveau opgevolgd moeten kunnen worden. Daarbij is het eveneens evident dat het ook de transmissienetbeheerder zal zijn die de compensatie zal moeten dragen. Deze regeling binnen het decreet past dan ook binnen de exclusieve bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.

1.4 Flexibele aansluitingsovereenkomst: aansluiting met flexibele toegang

1.4.1 Het onderscheid tussen aansluiting en toegang

Zoals reeds aangegeven hogerop in het advies is het belangrijk om op te merken dat een congestiegebied gelinkt is aan een hoger liggend deel van het elektrisch net dat dienst doet voor meerdere netgebruikers (“gedeelde netinfrastructuur”). In de regel is de aansluiting van de netgebruiker zelf (“dedicated aansluiting”) immers perfect in staat om de volledige capaciteit van de netgebruiker te faciliteren. Er is bij flexibele aansluitingsovereenkomsten in de regel geen beperking op de capaciteit van de aansluitingsinstallaties zelf.

Wel is de toegang tot het net beperkt, omdat het hogerliggende net onvoldoende is uitgebouwd om in alle omstandigheden te voldoen aan de vermogensvraag van de (kandidaat) netgebruiker. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om perioden waarin bepaalde netelementen onbeschikbaar zijn omwille van onderhoud of storing, of perioden met een specifieke combinatie van meteorologische en marktomstandigheden (bv. veel zon- en windproductie bij weinig afname in het specifieke netgebied). De toegang tot het net wordt in de tariefmethodologie van de Vlaamse Nutsregulator gereflecteerd via het toegangsvermogen.

¹⁵ GwH 28 april 2016, nr. 56/2016, B.5.1: Behoudens de uitdrukkelijk vermelde uitzonderingen heeft de bijzondere wetgever aldus aan de gewesten de exclusieve bevoegdheid toegekend inzake de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik. Het komt derhalve de gewesten toe in de hen toegewezen aangelegenheden verplichtingen op te leggen aan alle betrokken actoren op de energiemarkt, niet alleen wat hun activiteiten op het distributienet betreft, maar ook wat hun activiteiten op het net voor plaatselijk vervoer van elektriciteit betreft.

B.5.2. Te dezen is het doel van de bestreden bepalingen de ontwikkeling van hernieuwbare energie in het Waalse Gewest te bevorderen. Vóór de inwerkingtreding ervan, wanneer de op het net beschikbare capaciteit niet toeliet een producent aan te sluiten, werd aan die laatste de toegang tot het net geweigerd. De decreetgever heeft beslist de toegangsvoorwaarden voor de distributie- en plaatselijke transmissienetten te regelen door te bepalen dat een aansluitingsovereenkomst met flexibele toegang moet worden gesloten, ongeacht de beschikbare capaciteit. In zoverre zij enkel van toepassing zijn op de distributie- en plaatselijke transmissienetten in het Waalse Gewest, vallen de bestreden bepalingen die de situatie van de producenten, en in het bijzonder van de producenten van groene elektriciteit regelen, onder de exclusieve bevoegdheid van het Waalse Gewest en houden zij geen schending in van artikel 6, § 1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Deze vaststellingen, en de context van toenemende congestieproblematiek, nopen tot reflectie over de toekomstige modaliteiten gekoppeld aan het aansluitingsvermogen enerzijds, en het toegangsvermogen anderzijds. Dit is een complexe oefening, die verdere analyse vereist. Het is daarom aangewezen dat het decreet wel de nodige mogelijkheden voorziet om bijsturing door te voeren waar dit aangewezen is. De Vlaamse Nutsregulator leest deze opening, zij het niet heel expliciet, in verschillende bepalingen van het voorontwerp van decreet,¹⁶ samen gelezen met de bepalingen over de taken en bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator.¹⁷

1.4.2 Verzwaring van de capaciteit van een bestaande aansluiting

De beperking van de toegang bij flexibele aansluitingsovereenkomsten komt ook tot uiting in de aanvulling die het voorontwerp van decreet beoogt aan artikel 4.1.18, §2, tweede lid, punt 1°, met volgend voorstel tot invoeging in het voorontwerp van decreet: *“Een netbeheerder kan de toegang tot zijn net alleen weigeren, beëindigen of opschorten in één of meer van onderstaande gevallen: 1° zijn net beschikt niet over voldoende capaciteit, rekening houdend met de mogelijkheden om flexibiliteit toe te passen, om het vervoer te verzekeren;”*. Deze aanvulling is zonder meer terecht.

Hoewel het Energiedecreet geen expliciete verwijzing naar het begrip toegangsvermogen bevat, maakt artikel 4.1.18 §2 wel duidelijk de brug tussen de toegang tot het net en de ermee verbonden toegangstarieven enerzijds, en de vervoerscapaciteit van het net anderzijds.

Het voorontwerp van decreet spreekt qua **terminologie** over het **“verzwaren van aansluitingen”**. Dit komt onder meer tot uiting in de definitie van het begrip congestiegebied:

Artikel 1.1.3 25°/0/0 congestiegebied: een gebied waar de elektriciteitsnetcapaciteit voor nieuwe aansluitingen of het verzwaren van bestaande aansluitingen op het elektriciteitsdistributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit beperkt of niet beschikbaar is;”;

¹⁶ de definitie van een flexibele aansluitingsovereenkomst 51°/0/1: “een overeenkomst met daarin een reeks overeengekomen voorwaarden voor het aansluiten van elektriciteitscapaciteit op het net, waaronder voorwaarden om de injectie van elektriciteit in en de afname van elektriciteit uit het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te beperken en te regelen;”;

- de bepaling van de minimale inhoud van het modelcontract in artikel 4.1.17/11 1° en 6°: “De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit stellen een transparant, objectief en niet-discriminerend modelcontract op voor de flexibele aansluitingsovereenkomsten. Het modelcontract bevat ten minste de volgende elementen: 1° de maximale vaste injectie van elektriciteit op het net en de afname van elektriciteit van het net, alsook de aanvullende flexibele injectie- en afnamecapaciteit die gedurende het jaar per tijdblok kan worden aangesloten en gedifferentieerd; (...); 6° de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst en de verwachte datum van de toekenning van een aansluiting voor de hele aangevraagde vaste capaciteit.”;

- artikel 4.1.17/14 §3 omtrent de elektriciteitsdistributienettarieven: “De Vlaamse Nutsregulator legt de elektriciteitsdistributienettarieven vast voor zowel de vaste als de flexibele injectie- en afnamecapaciteit bij flexibele aansluitingsovereenkomsten”;

¹⁷ Om zijn missie waar te maken, vervult de Vlaamse Nutsregulator de volgende regulerende taken: 1° elektriciteit en aardgas:

de regulering van de toegang tot en de werking van de elektriciteits- en gasmarkt, inclusief de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas of de overgangsmaatregelen daarover, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet;

de goedkeuring van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het elektriciteitsdistributienet, het aardgasdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en voor de verstrekking van ondersteunende diensten en flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied. Die ondersteunende diensten en flexibiliteitsdiensten voldoen aan de volgende voorwaarden:

1) ze worden zo economisch mogelijk uitgevoerd en bieden passende stimuleringsmaatregelen voor netgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen;

2) ze worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria;

De terminologie komt ook voor in punt 3 van artikel 4.1.19/9 §1, dat de basisvoorwaarden voor het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst bevat¹⁸:

3° de aanvraag betreft een aansluitingsaanvraag of een aanvraag om de bestaande aansluiting van een installatie te verzwaren.

Hoewel de bedoeling van de bepalingen duidelijk zijn voor de Vlaamse Nutsregulator, vindt hij de terminologie “verzwaren van aansluitingen” niet de meest transparante. Het begrip “aansluiting” is niet gedefinieerd in het Energiedecreet. In de artikelen 1.1.2 van de technische reglementen voor de distributie van elektriciteit (TRDE) en het plaatselijk vervoer van elektriciteit (TRPV) is om die reden een eerder ruime definitie opgenomen, die weliswaar wel de essentie van het begrip aansluiting dekt¹⁹:

- Artikel 1.1.2 van het TRDE: *Aansluiting: het geheel van fysieke uitrustingen dat nodig is om de installaties van een gebruiker van het elektriciteitsdistributienet of van een gesloten distributienet met dat net te verbinden, inclusief de meetinrichting;*
- Artikel 1.1.2 van het TRPV: *Aansluiting: het geheel van fysieke uitrustingen dat nodig is om de installaties van een gebruiker van het Plaatselijk Vervoernet met het Plaatselijk Vervoernet te verbinden, of van een achterliggende netgebruiker met een gesloten distributienet, inclusief de meetinrichting;*

Er zijn situaties denkbaar dat er bij een aanvraag voor bijkomende capaciteit op een bestaande aansluiting, fysiek geen aanpassing dient te gebeuren aan de bestaande aansluiting van de netgebruiker, maar dat er louter een beperking speelt op het hoger liggende net. Volgende aanvulling lijkt daarom alleszins zinvol in 4.1.19/9 §1 3°:

Art. 4.1.19/9, §1

3° de aanvraag betreft een aansluitingsaanvraag of een aanvraag om de capaciteit voor een bestaande aansluiting van een installatie te verzwaren.

Los daarvan is het concept van een flexibele aansluitingsovereenkomst sowieso niet ontwikkeld om in te spelen op verzwaringen van de aansluiting, zoals bedoeld in de definitie van de technische reglementen (en ook gangbaar qua terminologie). De in het voorontwerp van decreet ingevoerde definitie voor congestie spreekt immers over “*een gebied waar de elektriciteitsnetcapaciteit*” beperkt is. De insteek van de ruime definities voor aansluiting in de technische reglementen is dat deze aansluiting de brug vormt tussen het publieke net enerzijds en de binnen-installatie van de netgebruiker anderzijds. Als er bijvoorbeeld bijkomende vertrekcellen of kabelversterkingen nodig zijn voor de aansluiting zelf, dan dienen deze meegenomen te worden in het aansluitingsdossier zelf. Het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten is hier niet voor bedoeld.

¹⁸ En verder ook nog in artikel 4.1.6 §1 16° over de nieuwe taak van netbeheerders om capaciteitskaarten te publiceren, artikel 4.1.17/12 1° over de methodologie voor de opmaak van deze capaciteitskaarten en artikel 4.1.19/2 over de toepassing van het afwegingskader tussen netinvesteringen en flexibiliteitsoplossingen.

¹⁹ We verwijzen hierbij ook nog naar de bespreking in paragrafen 2.2.2 en 2.2.3 van het consultatieverslag van de laatste TRPV-herziening: <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2025-04>

Flexibele aansluitingsovereenkomsten zijn er om een brug te slaan tussen een verschil in investeringstermijn van enerzijds de investeringen aan de zijde van de netgebruiker, en anderzijds van de hiervoor noodzakelijke netinvestering(en) in het hoger liggende net, waarbij die laatste vaak een stuk langer is.

Om bovenstaande redenen lijkt het de Vlaamse Nutregulator aangewezen om een duidelijker onderscheid te maken tussen de capaciteit van de aansluiting zelf, in de zin van de definitie uit de technische reglementen, en de capaciteit voor de toegang tot het net.

1.4.3 Het onderscheid tussen het “weigeren van de aansluiting” en het “weigeren van de toegang”

De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat er in de praktijk vaak verwarring heerst tussen de afbakening van het begrip “aansluiting” en “toegang”.

Aansluiting - We stellen vast dat het voorontwerp van decreet aan de netbeheerders, onder strikte voorwaarden, de mogelijkheid biedt om een flexibele aansluitingsovereenkomst niet aan te bieden en bijgevolg de aansluitingsaanvraag te weigeren.

De Vlaamse Nutsregulator stelt hierbij voor om dit eerder onder te brengen in een apart artikel, hogerop in het Energiedecreet, met name onder Afdeling V. “Aansluiting op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit” (eventueel ter vervanging van het geschrapte artikel 4.1.13).

Artikel 4.1.13.

§1. Afnemers en producenten hebben, behoudens de bepalingen uit §2, §3 en §4 van dit artikel, recht op aansluiting tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

§2. Indien uit de studies naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag zou blijken dat de aanvraag zich bevindt binnen een congestiegebied en de netbeheerder daarbij voornemens is om de aansluitingsaanvraag te weigeren, dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden aan de netgebruiker.

§3. Een flexibele aansluitingsovereenkomst moet door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet aangeboden worden als die netbeheerders afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria, aantonen dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt voor die gemotiveerde weigeringsbeslissing nadere regels in de toepasselijke technische reglementen.

§4. In geval van een weigering van de aansluitingsaanvraag delen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit hun gemotiveerde weigeringsbeslissing, vermeld in het eerste lid, onmiddellijk en integraal mee aan de netgebruiker, met daarbij een uitdrukkelijke verwijzing naar de Vlaamse Nutsregulator als beroepsinstantie bij een geweigerde aansluiting. De netgebruiker dient een beroep in bij de Vlaamse Nutsregulator binnen twee maanden na de kennisgeving van de weigering. Daarna beslist de Vlaamse Nutsregulator binnen een redelijke termijn over de gegrondheid van het beroep.”.

Toegang – De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat in artikel 4.1.18 van het Energiedecreet de woorden “rekening houdend met de mogelijkheden om flexibiliteit toe te passen” werden toegevoegd. De toevoeging van dit zinsdeel is op zich wel wenselijk, doch dient de Vlaamse Nutsregulator vast te stellen dat artikel 4.1.18 van het Energiedecreet dringend aan een grondigere hervorming toe is, en dit om verschillende redenen:

Ten eerste is de thans gehanteerde terminologie niet steeds consistent. De in het huidige art. 4.1.18 van het Energiedecreet gebruikte termen “beëindiging” van de toegang tot het net en “opschorting” van de toegang tot het net, krijgen geen duidelijke invulling. Nu eens worden de termen “beëindiging” en “opschorting” van de toegang gelinkt aan gevallen die een (definitieve) stopzetting van de toegang op alle toegangspunten in de portefeuille van een toegangshouder tot gevolg hebben, bijvoorbeeld het niet meer voldoen door de toegangshouder aan de voorwaarden voor de toegang tot het net. Daarnaast worden diezelfde termen “beëindiging” en “opschorting” echter ook gekoppeld aan gevallen die een (in principe tijdelijke) stopzetting van de toegang op een individueel toegangspunt of een welbepaald aantal toegangspunten tot gevolg hebben, bijvoorbeeld overmacht of een noodsituatie. In het huidige art. 4.3.3 van het Energiedecreet, m.b.t. de noodleveranciersregeling, wordt overigens nog een andere term, nl. “ontzegging” van de toegang gebruikt.

Daarbij rijst de vraag of “ontzegging” geïnterpreteerd moet worden als een synoniem voor beëindiging, dan wel als een koepelbegrip dat zowel beëindiging als opschorting omvat.

Ook worden de gronden voor weigering, opschorting en beëindiging van de toegang tot het net thans duidelijk noch exhaustief beschreven. Het huidige art. 4.1.18, §2, tweede lid van het Energiedecreet bepaalt in eerste instantie dat de netbeheerder de toegang tot zijn net “alleen” kan weigeren, beëindigen of opschorten in de daar opgelijste gevallen, wat op het eerste gezicht de indruk mag wekken dat die lijst exhaustief is. Dat is echter niet het geval. Zo lijst het huidige art. 4.1.18, §3, tweede lid van het Energiedecreet licht afwijkende en aanvullende gevallen op, als zijnde uitzonderingen op de vereiste van voorafgaande toestemming door de Vlaamse Nutsregulator om de toegang op te schorten of te beëindigen. Dit zijn echter óók gevallen waarin de netbeheerder de toegang tot het net kan opschorten of ‘beëindigen’, maar ze worden in het huidige art. 4.1.18, §2, tweede lid van het Energiedecreet niet expliciet als dusdanig aangemerkt.

Om tegemoet te komen aan de hierboven vermelde vaststellingen, doet de Vlaamse Nutsregulator hieronder een voorstel om het artikel aan te passen, in lijn met de hedendaagse noden:

“Artikel 4.1.18.

§1. Afnemers en producenten hebben recht op toegang tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor de afname en injectie van elektriciteit of aardgas.

De technische reglementen bepalen wie door de toegangsgerechtigden, bedoeld in het voorgaande lid, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden en bepalen de toegangsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Op elk toegangspunt kan zowel voor de afname als voor de injectie telkens slechts één toegangshouder worden aangeduid.

Iedere netbeheerder maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend, waartegen de toegangshouder toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan verkrijgen.

§2. Een netbeheerder kan de toegang tot zijn net weigeren of de toegang tot zijn net beëindigen, indien de kandidaat-toegangshouder niet voldoet of de toegangshouder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de toegang tot zijn net, als bedoeld in §1, tweede lid.

Een netbeheerder kan bovendien, indien zijn net niet over voldoende capaciteit beschikt, de toegang tot zijn net weigeren op een individueel toegangspunt of op welbepaald aantal toegangspunten op zijn net met inachtneming van de criteria en de procedure, zoals bepaald in het van toepassing zijnde technisch reglement.

Bij een weigering of beëindiging van de toegang tot zijn net stuurt de netbeheerder aan de kandidaat-toegangshouder of aan de toegangshouder een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

Indien een netbeheerder de toegang van een toegangshouder tot zijn net wil beëindigen, is hij verplicht om voorafgaandelijk een bemiddeling op te starten bij de Vlaamse Nutsregulator. Een netbeheerder kan, na het doorlopen van deze bemiddeling, de toegang van een toegangshouder tot zijn net alleen beëindigen na voorafgaande toestemming door de Vlaamse Nutsregulator.

§3. Een netbeheerder kan de toegang opschorten op een individueel toegangspunt op zijn net of op een welbepaald aantal toegangspunten op zijn net, in één of meer van de onderstaande situaties:

1° bij overmacht of een noodsituatie, zoals omschreven in het van toepassing zijnde technisch reglement;

2° bij overschrijding van het aansluitingsvermogen of de aansluitingscapaciteit op een aanzienlijke wijze;

3° ingeval de netbeheerder oordeelt dat er een ernstig risico bestaat voor de veiligheid van personen of materieel;

4° ingeval de netbeheerder oordeelt dat de veilige en betrouwbare werking van zijn net in het gedrang komt.

De netbeheerder zorgt ervoor dat de opschorting van de toegang, in de situaties vermeld in het vorige lid, niet langer aanhoudt dan nodig. Indien geen remediëring mogelijk is, dan kan de netbeheerder het betrokken toegangspunt of de betrokken toegangspunten buiten dienst stellen.

Bij een opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten op zijn net, als bedoeld in het eerste lid, of bij de buitendienststelling van één of meerdere toegangspunten op zijn net, als bedoeld in het vorige lid, stuurt de netbeheerder aan de toegangshouder en de betrokken toegangsgerechtigden een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

§4. Tegen een weigering of beëindiging van de toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, als bedoeld in §2, kan overeenkomstig artikel 3.1.4/3, zonder voorafgaande bemiddeling, een geschillenbeslechtsprocedure gevoerd worden bij de Vlaamse Nutsregulator. Als de Vlaamse Nutsregulator, bij de behandeling van het beroep, van oordeel is dat de weigering of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de netbeheerder de betrokkene alsnog of opnieuw toegang tot zijn net.

Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing bij de opschorting van de toegang op een

De **eerste paragraaf** van het nieuwe artikel 4.1.18 huldigt in het eerste lid, zoals voorheen, het basisprincipe dat afnemers en producenten toegangsgerechtigd zijn, d.w.z. recht hebben op toegang tot de elektriciteits- en aardgasdistributienetten evenals het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, voor de afname en injectie van elektriciteit of aardgas. Dit basisprincipe is een herneming van het eerste lid van het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet.

Het tweede lid van deze eerste paragraaf is eveneens een herneming van het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet, in zoverre dat het inhoudt dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator bepalen wie door de toegangsgerechtigden, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden. Dit tweede lid wordt wel aangevuld, in de zin dat nu ook expliciet wordt bepaald dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator ook de toegangsvoorwaarden en de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, bepalen. Uit het huidige artikel 4.1.18, §2, derde lid van het Energiedecreet kon dat eigenlijk ook al worden afgeleid, zij het meer impliciet, aangezien hierin wordt bepaald dat de netbeheerder de toegang kan weigeren of beëindigen als de aanvrager van de toegang of de toegangshouder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de toegang tot zijn net, vastgelegd in of krachtens de technische reglementen.

Het nieuwe artikel 4.1.18 expliciteert eigenlijk de thans reeds bestaande situatie. Ook nu bepalen de technische reglementen al wat voor een toegangshouder de voorwaarden voor toegang tot het net zijn, evenals de procedure om die toegang te verkrijgen. Zie bv. voor wat betreft het elektriciteitsdistributienet art. 4.2.2 resp. art. 4.2.5 e.v. van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit (TRDE). Deze regels in de technische reglementen zijn overigens nog voldoende algemeen, in de zin dat deze de netbeheerder voldoende ruimte laten om de toegangsvoorwaarden en de toegangsprocedure in het met de toegangshouder af te sluiten toegangscontract, een nadere invulling te geven.

Het derde lid van de eerste paragraaf van het nieuwe artikel 4.1.18 van het Energiedecreet, bepaalt dat iedere netbeheerder de geldende tarieven en voorwaarden bekendmaakt, waartegen de kandidaat-toegangshouder toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan verkrijgen. Dit is louter een herneming van het huidige artikel 4.1.18, §2, eerste lid van het Energiedecreet.

De **tweede paragraaf** van het nieuwe artikel 4.1.18 van het Energiedecreet regelt zowel de weigering van de toegang tot het net als de beëindiging van de toegang tot het net. Weigering van de toegang betekent dat een netbeheerder geen positief gevolg geeft aan de aanvraag van een kandidaat-toegangshouder om toegang te verkrijgen tot zijn net. Een beëindiging van de toegang tot het net betekent dat de netbeheerder de toegang van een toegangshouder tot zijn net definitief stopzet, voor wat betreft alle toegangspunten van deze toegangshouder (of anders gezegd, alle toegangspunten in diens portefeuille), omdat deze niet meer voldoet aan alle voorwaarden voor toegang tot zijn net. Dit onderscheid wordt in het nieuwe artikel 4.1.18 van het Energiedecreet nog enigszins beter verduidelijkt, door in de context van weigering van de toegang consequent de term “kandidaat-toegangshouder” te gebruiken, en in de context van beëindiging van de toegang de term “toegangshouder”. Zoals *infra* nog zal worden verduidelijkt, wordt de invulling van “beëindiging van de toegang” overigens ook scherper gesteld, door deze term niet meer te gebruiken voor situaties waarbij de toegang op individuele toegangspunten op het elektriciteitsdistributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het gedrang komt. (Dan is er, al naargelang het geval, ofwel sprake van “opschorting” van de toegang of “buitendienststelling” van dat of die toegangspunt(en)).

Het nieuwe artikel 4.1.18, §2, eerste lid is qua opbouw logischer dan het bestaande artikel 4.1.18 van het Energiedecreet. In het nieuwe artikel wordt nl. het niet of niet meer voldoen aan de voorwaarden voor toegang als eerste grond voor de weigering van de toegang tot het net resp. als enige grond voor de beëindiging van de toegang van een toegangshouder tot het net, vermeld. Deze bepaling vormt als zodanig nu een duidelijk spiegelbeeld van de eerste paragraaf.

Het tweede lid van het nieuwe art. 4.1.18, §2 bevat een tweede, specifiekere grond voor weigering van de toegang tot het net op een individueel toegangspunt of een welbepaald aantal toegangspunten, nl. het geval waarin het net niet over voldoende capaciteit beschikt. Het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet bevatte in §2, tweede lid een gelijkaardige grond. Vergeleken met de huidige bepaling, is de nietszeggende bijzin bij deze weigeringsgrond (nl. “om het vervoer te verzekeren”) geschrapt. Ook wordt nu verduidelijkt dat dit voor een netbeheerder enkel een grond is om de toegang van een kandidaat-toegangshouder tot het net te weigeren, doch niet om de toegang van een toegangshouder tot het net op te schorten of te beëindigen. Op deze manier wordt er een betere afstemming met art. 6 (2) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn bewerkstelligd, waarin tevens de mogelijkheid wordt voorzien van weigering van de toegang in de context van onvoldoende capaciteit op het net.

Tot slot wordt er voor wat betreft deze weigeringsgrond nog een verwijzing gemaakt naar de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator, waarin de criteria en de procedure voor de weigering wegens onvoldoende capaciteit moeten worden bepaald. Daarbij dient de Vlaamse Nutsregulator uiteraard rekening te houden met de krijtlijnen die in art. 6 (2) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn worden uitgezet.

Het derde lid van het nieuwe art. 4.1.18, §2 bevat, zoals thans vermeld in art. 4.1.18, §3, eerste lid van het Energiedecreet, de algemene vereiste dat de netbeheerder bij weigering of beëindiging van de toegang een schriftelijke en gemotiveerde verklaring stuurt aan de kandidaat-toegangshouder resp. de toegangshouder.

Het vierde en laatste lid van het nieuwe art. 4.1.18, §2 regelt de vereisten van voorafgaandelijke bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator. Die vereisten zijn op zich niet nieuw; ze zijn ook reeds opgenomen in het huidige art. 4.1.18, §3, tweede lid en §3/1 van het Energiedecreet. Wel worden in het nieuwe artikel zowel de chronologie als het toepassingsgebied van deze verplichtingen duidelijker omschreven. Wat betreft de chronologie, wordt duidelijk dat het stappenplan is: eerst het doorlopen van een bemiddeling en, navolgend, een (gebeurlijke) toestemming door de Vlaamse Nutsregulator. Wat betreft het toepassingsgebied, is het niet meer nodig om, zoals in het huidige art. 4.1.18 van het Energiedecreet wel het geval is, uitzonderingen op de bemiddeling resp. toestemming door de Vlaamse Nutsregulator op te lijsten. De vereiste van bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator wordt in het nieuwe artikel nl. enkel vastgeknoopt aan de *beëindiging* van de toegang tot het net. Zoals *supra* reeds vermeld, wordt beëindiging van de toegang tot het net in het nieuwe artikel ingevuld als een definitieve stopzetting van de toegang van een toegangshouder, voor wat betreft alle toegangspunten in diens portefeuille. Enkel dan is een bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator nuttig en noodzakelijk, gelet op de verregaande gevolgen voor de toegangshouder en de toegangsgerechtigden waarvoor deze optreedt. Daartegenover staan de gevallen van opschorting van de toegang op één of op een welbepaald aantal toegangspunten, dan wel de buitendienststelling van één of een welbepaald aantal toegangspunten. Deze gevallen worden *infra* verder besproken, maar de gemene deler van deze gevallen is dat dit specifieke situaties betreft, ingegeven door omstandigheden waar de netbeheerder zelf veelal geen greep op heeft, en waarbij deze in de mogelijkheid moet zijn om snel te handelen ter remediëring. In geval van opschorting, is de stopzetting van de toegang bovendien slechts van tijdelijke aard. Het is dan ook niet meer dan logisch om in deze gevallen de vereiste van bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator niet te stellen.

In de **derde paragraaf** van het nieuwe artikel 4.1.18 worden vervolgens, in het eerste lid, de vier situaties opgelijst die aanleiding kunnen geven tot een opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten. De vermelding van deze situaties is op zich niet nieuw. Ze zijn ook opgenomen in het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet (resp. in paragraaf 2, tweede lid en paragraaf 3, tweede lid). Wel wordt bij de situatie van een aanzienlijke overschrijding van het aansluitingsvermogen nu ook gerefereerd aan de term ‘aansluitingscapaciteit’, gezien dit de equivalente, correcte term is voor wat betreft aardgas.

Uit het tweede lid van deze paragraaf blijkt dat opschorting van de toegang per definitie tijdelijk moet zijn, waarbij de netbeheerder die is overgegaan tot de opschorting, ervoor moet zorgen dat de opschorting niet langer duurt dan nodig. In geval van overmacht of noodsituatie, zal de opschorting logischerwijze slechts mogen plaatsvinden voor de duur van de overmachtssituatie of noodsituatie. In de andere gevallen die aanleiding kunnen geven tot opschorting van de toegang, zal de opschorting slechts mogen voortduren, totdat een adequate oplossing wordt gevonden.

Aangezien niet zeker is dat telkens een oplossing gevonden kan worden, die een einde kan maken aan de opschorting van de toegang, wordt voor de netbeheerder de mogelijkheid voorzien om, als *ultimum remedium*, de betrokken toegangspunten buiten dienst te stellen. In het nieuwe artikel wordt zodus de term “buiten dienst stellen” gebruikt, waar in het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet sprake is van “beëindigen”. Om verwarring tussen wezenlijk verschillende zaken tegen te gaan, kiest dit ontwerp van decreet ervoor om “beëindigen” enkel nog te gebruiken voor de definitieve stopzetting van de toegang van een toegangshouder tot zijn net, voor wat betreft alle toegangspunten in diens portefeuille). Zie ook de toelichting *supra*.

Het derde lid van het nieuwe art. 4.1.18, §3 bevat, zoals thans vermeld in art. 4.1.18, §3, eerste lid van het Energiedecreet, de algemene vereiste dat de netbeheerder ook bij opschorting van de toegang en bij buiten dienst stellen van toegangspunt(en) een schriftelijke en gemotiveerde verklaring stuurt aan de toegangshouder en de betrokken toegangsgerechtigden.

In de **vierde, laatste paragraaf** van het nieuwe artikel 4.1.18 wordt, zoals ook reeds opgenomen in het huidige artikel 4.1.18, §4 van het Energiedecreet, een waarborg voorzien voor diegenen die geïmpacteerd worden door de weigering, beëindiging of opschorting van de toegang tot het distributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Zij kunnen, zonder dat er eerst een voorafgaande bemiddeling moet worden doorlopen, een geschillenbeslechtsprocedure voeren bij de Vlaamse Nutsregulator. Zeker in de gevallen waarin de netbeheerder een grotere beoordelingsmarge geniet, zoals bij enkele situaties waarin opschorting van de toegang mogelijk is, of bij buitendienststelling van toegangspunt(en) na opschorting, is dit voor de netbeheerder een waarborg om rekening mee te houden: hij zal zijn beslissingen tot opschorting of buitendienststelling in voldoende mate dienen te motiveren.

Procedureel zal de Vlaamse Nutsregulator deze geschillen op dezelfde wijze behandelen als degene die hij krachtens artikel 3.1.4/3 van het Energiedecreet behandelt.

1.5 Samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten

1.5.1 Algemeen

Deze titel bespreekt meer in detail de samenhang van flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten. Het huidige Energiedecreet bevat reeds een decretaal kader voor marktflexibiliteit en technische flexibiliteit. De mogelijkheid tot het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten vormt een derde mogelijkheid voor netbeheerders om nettoegang te faciliteren in gevallen waarbij de netcapaciteit, al dan niet tijdelijk, niet toereikend is in alle situaties.

Daar waar de samenhang tussen de bestaande kaders van marktflexibiliteit en technische flexibiliteit eenvoudig af te lijnen valt, wordt het flexibiliteitskader door introductie van flexibele aansluitingsovereenkomsten een stuk complexer.

Om de rol van marktgebaseerde flexibiliteit verder te verankeren voorziet het voorontwerp van decreet een bijkomende, derde paragraaf bij het bestaande artikel 4.1.17/4:

§3. Met betrekking tot de gestandaardiseerde marktproducten uit paragraaf 1, die zijn goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator, lanceren de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, ten minste in de door de hen aangeduide congestiegebieden, op regelmatige basis marktvragen voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied of voor redispatching. De Vlaamse Nutsregulator kan voor het lanceren van die marktvragen verdere regels vastleggen in de toepasselijke technische reglementen.

De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt de insteek van deze bepaling die enerzijds de rol van marktgebaseerde flexibiliteit verder verankert, en anderzijds ook de nodige opening laat om hier een zinvolle invulling aan te geven in de technische reglementen. De concrete invulling vereist immers nog verdere analyse en overleg.

Bij de samenhang tussen de verschillende flexibiliteitsproducten is het belangrijk om steeds een duidelijk onderscheid voor ogen te houden tussen enerzijds het proces van netontwikkeling, waarbij netinvesteringen worden afgewogen tegen flexibiliteitsproducten, en anderzijds de real-time netexploitatie waarbij de netbeheerders een bepaalde volgorde moeten aanhouden voor het activeren van verschillende flexibiliteitsproducten wanneer congestie in de praktijk optreedt in een netgebied.

1.5.2 Netontwikkeling

1.5.2.1 Basis

De distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet dienen **netinvesteringen af te wegen tegen het alternatief van de aankoop van flexibiliteitsdiensten** (voorontwerp van decreet artikel 4.1.19/2). De Vlaamse Nutsregulator vindt de nieuwe bepalingen in het voorontwerp van decreet verhelderend en ondersteunt ook de aanpak om de opmaak van dit reeds bestaande afwegingskader af te splitsen van het investeringsplan. Deze manier van werken laat de opening, zoals door de decreetgever beoogd, om het afwegingskader ook te kunnen toepassen op concrete aansluitingsdossiers die zich aandienen tussen twee investeringsplannen door, wat een zinvolle toepassing kan kennen.

Zoals reeds aangegeven in Titel 1.2. van dit advies, volgt de Vlaamse Nutsregulator de insteek van het voorontwerp van decreet om de optie van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten mee te integreren in de methodologie voor het afwegingskader tussen het uitvoeren van een netinvestering en de aankoop van flexibiliteitsdiensten, waarbij de nadere regels worden bepaald in de technische reglementen (artikel 4.1.19/2).

De Vlaamse Nutsregulator vindt de samenhang tussen de verschillende flexibiliteitsproducten ook terug in de decretale bepalingen. Verdere analyse en uitwerking van deze samenhang is nodig. De Vlaamse Nutsregulator verwelkomt dan ook de opening die het decreet laat om verdere invulling te voorzien in de technische reglementen. Anderzijds bevat het decreet ook al een aantal zeer concrete bepalingen, die deze verdere invulling op sommige vlakken sterk inperken, in het bijzonder de modaliteiten rond compensatie van zowel flexibele aansluitingsovereenkomsten als permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten (zie paragraaf 'Compensatie').

1.5.2.2 Combinatie van marktgebaseerde flexibiliteit en flexibele aansluitingsovereenkomst(en) in een netgebied

Op basis van het hierboven besproken afwegingskader kan een netbeheerder beslissen om af te zien van een fysieke netinvestering, en in plaats daarvan marktflexibiliteit te contracteren bij netgebruikers in dat netgebied. Verwachte congestie die in sommige situaties dus naar boven komt op basis van een netstudie, is vaak geen continu congestieprobleem en kan bijvoorbeeld beperkt zijn tot een aantal momenten op het jaar. Dergelijke situaties resulteren in de optie van marktflexibiliteit in een beperkt te vergoeden energievolume. Dit staat in tegenstelling tot de andere optie van een fysieke netinvestering, wiens capaciteit er continu is (dus ook op de momenten dat ze niet vereist is). Een netinvestering gebeurt bovendien typisch in grote vermogensstappen (bv. een bijkomende transformator), daar waar het contracteren van marktflexibiliteit gefinetuned kan worden op de exacte congestieproblematiek en de bijhorende vermogensvraag die zich aandient.

Een situatie waarin marktflexibiliteit zeker een oplossing biedt, is diegene waarbij de organische groei op laagspanning zich in sterkere en snellere mate doorzet dan voorspeld in het investeringsplan, waarop de termijn van de eraan gekoppelde netinvestering is gebaseerd. Het gaat hier dan sowieso niet om concrete aansluitingsdossiers zoals op midden- en hoogspanning, waardoor de optie van een flexibele aansluitingsovereenkomst sowieso wegvalt.²⁰ Het is duidelijk dat de afweging tussen een netinvestering en het contracteren van marktflexibiliteit zeker tijdig dient te gebeuren, rekening houdend met de doorlooptijd van een eventuele netinvestering.

Indien de netbeheerder op basis van zijn afwegingskader kiest voor de aankoop van marktgebaseerde flexibiliteit, krijgen alle netgebruikers een standaard, vaste aansluitingsovereenkomst. De noodzakelijke marktgebaseerde flexibiliteit wordt in het afwegingskader begroot in termen van capaciteit, tijd en energievolumes.

In een netgebied waar dergelijke marktflexibiliteit gecontracteerd is door de netbeheerder, kan het zijn dat een bijkomende grote klantvraag later toch een investeringsbeslissing door de netbeheerder uitlokt. In afwachting van de realisatie van die netinvestering kan de netgebruiker met deze klantvraag toch reeds aansluiten op het net door middel van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Het is dan evenwel niet de bedoeling dat deze flexibele aansluitingsovereenkomst begroot wordt om tegemoet te kunnen komen aan de reeds ervoor bestaande congestieproblematiek, waarvoor reeds marktflexibiliteit was begroot en gecontracteerd. Anderzijds blijft de flexibele aansluitingsovereenkomst nodig om te vermijden dat de marktflexibiliteit (volledig) tegemoet moet komen aan de bijkomende congestiebeperkingen die uitgelokt worden door de bijkomende klantvraag die de investering heeft getriggerd. De eerdere afweging ‘netinvestering vs. aankoop flexibiliteitsdiensten’ ging immers uit van een bepaalde begroting van marktflexibiliteit in termen van capaciteit, tijd en energievolumes.

1.5.3 Netexploitatie (activaties)

Zoals reeds blijkt uit voorgaande bespreking, is de samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten een complex en nog evolutief gegeven. Dit geldt zeker ook voor de activatievolgorde in reële tijd.

²⁰ Merk op dat in het huidige kader ook toenames in toegangsvermogen van klanten op middenspanning, nog binnen het contractuele aansluitingsvermogen, dergelijke situaties kunnen triggeren.

Op basis van de iets meer vergevorderde trajecten van flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals op het federale niveau of in Nederland, zijn er zeker meerdere, verschillende producten denkbaar onder het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Er kan bijvoorbeeld een apart product bestaan voor real-time modulatie (activatie) en voorafgaande modulatie. Transparante regels rond activatievolgorde zijn daarbij van zeer groot belang voor een goed werkend congestiekader. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt daarom de insteek van het decreet om de activatievolgorde principieel als verplichtend element op te nemen in de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/10 §2). De Vlaamse Nutsregulator erkent daarbij de vraag van de netbeheerders naar harmonisatie over de verschillende niveaus.

1.6 Compensatie

Het aspect van de compensatie wordt in het voorontwerp van decreet in de nieuwe artikelen 4.1.17/14 (flexibele aansluitingsovereenkomsten) en 4.1.17/16 §2 (permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten) besproken.

Een compensatie kan de vorm aannemen van nettarieven of vergoedingen. Het is belangrijk om alle mogelijke compensatievormen samen te evalueren, zodat het eindresultaat een evenwichtig, consistent en logisch geheel vormt.

Bij een nieuwe aansluiting op het plaatselijk vervoernet of het distributienet heeft de netgebruiker een zekere business case voor ogen om de aansluiting voldoende rendabel te houden. Indien netgebruikers geconfronteerd zouden worden met een aanzienlijk beperkingsniveau (of afregelpercentage) dan kan dit hun aansluiting op het net mogelijk onvoldoende rendabel maken. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat groene, duurzame investeringen – die de energietransitie vooruit stuwten – jaren uitgesteld moeten worden tot na een mogelijke investering. Vaak is een netgebruiker evenwel niet in de mogelijkheid om deze aansluitingsbeslissing uit te stellen, gelet op Europese verplichtingen om te verduurzamen. Dit issue kan worden ondervangen door een compensatie te voorzien. Het is hierbij echter niet de bedoeling dat de integrale business case van de netgebruiker zonder meer gefinancierd wordt door de netbeheerder, om verschillende redenen. Ten eerste is het belangrijk om netgebruikers te incentivieren om zo veel als mogelijk aan te sluiten op opportune plaatsen op het net waar er nog voldoende capaciteit voorhanden is. Ten tweede kan een flexibele aansluitingsovereenkomst ervoor zorgen dat een netgebruiker sneller een aansluiting krijgt op het net, in afwachting van een investering, wat een bijkomend voordeel is voor de netgebruiker. Ten derde wordt een flexibele aansluitingsovereenkomst aangeboden door de netbeheerder in afwachting van een investering, waarvoor de netbeheerder eveneens de kosten draagt. Er is met andere woorden nood aan een gebalanceerde compensatie, en dit zowel vanuit het standpunt van de netgebruiker als dat van de netbeheerder.

Zoals eerder aangegeven in dit advies zijn er verschillende uitvoeringsvormen van flexibele aansluitingsovereenkomsten denkbaar, die potentieel andere compensatiemodaliteiten vereisen. De Nederlandse Tarievencode elektriciteit definieert bijvoorbeeld verschillende tarifaire modaliteiten voor enerzijds een ‘aansluit- en transportovereenkomst met een tijdsduurgebonden recht op transport van elektriciteit’ (art. 3.7.16) en anderzijds een ‘aansluit- en transportovereenkomst met een tijdsblokgebonden recht op transport van elektriciteit’ (art. 3.7.17). Het is daarom belangrijk dat de nodige vrijheid blijft om een zinvolle invulling te geven op het niveau van de technische reglementen en de tariefmethodologie. Deze vrijheid wordt te sterk ingeperkt door de mate van detail in de bepalingen van artikel 4.1.17/14 en 4.1.17/16 §2 (zie ook titel 1.3. van dit advies inzake de bevoegdheidsverdeling).

Daarnaast is het zo dat de modaliteiten rond een compensatie kaderen in aansluitings- en toegangsvoorwaarden, in dit geval horend bij een flexibele aansluitingsovereenkomst, en interageren met de van toepassing zijnde nettarieven. Zoals reeds aangehaald vallen deze zaken onder de bevoegdheid van de regulator. De Vlaamse Nutsregulator pleit er daarom voor om de detailbepalingen in artikel 4.1.17/14 en 4.1.17/16 §2 te vervangen door een delegatie van het integrale compensatiekader naar de Vlaamse Nutsregulator.

Zoals reeds aangehaald in titel 1.3. Bevoegdheidsverdeling, ondersteunt de Vlaamse Nutsregulator wel de decretale verankering van het principe dat vergoedingen voor rekening zijn van de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd wordt.

Onverminderd bovenstaand standpunt, gaan we hieronder inhoudelijk wat dieper in op de bepalingen in het voorontwerp van decreet.

1.6.1 Flexibele aansluitingsovereenkomsten

Bij het uitwerken van het geïntegreerd compensatiekader dient rekening gehouden te worden met een aantal aspecten, zoals:

- het feit dat de toegang van de netgebruiker beperkingen kent, ten opzichte van een aansluiting met vaste toegang;
- het feit dat de (kandidaat) netgebruiker reeds vroeger kan aansluiten of uitbreiden, vroeger dan de realisatie van de hiervoor noodzakelijke netinvestering;
- het bij voorkeur aansluiten op locaties op het net waar nog voldoende capaciteit aanwezig is;
- een kader dat investeringsbeslissingen van (kandidaat) netgebruikers faciliteert;
- de ondersteuning van het basisprincipe dat flexibele aansluitingsovereenkomsten netinvesteringen niet mogen vertragen;
- beperken van de maatschappelijke kost.

Paragraaf 1 van artikel 4.1.17/14 bepaalt dat een netgebruiker een vergoeding ontvangt indien er bepaalde limieten of “caps” overschreden worden. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt de nood aan dergelijke caps, ter bescherming van de netgebruiker.

Cap 1° bepaalt dat er een vergoeding dient te zijn indien “*de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst is overschreden*”. Dit komt neer op het overschrijden van de eerder ingeschatte, contractueel vastgelegde uitvoeringstermijn van de netinvestering. De Vlaamse Nutsregulator vindt dit een noodzakelijke bescherming om de netgebruiker te beschermen tegen uitstel van de netinvestering. Cruciaal hierbij is een correcte, niet overmatig conservatieve inschatting van de verwachte investeringstermijn bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze bepaalt immers de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst.

Het decreet voorziet de opvolging hiervan voornamelijk via rapportage, besproken in artikel 4.1.17/9 §1 van het voorontwerp van decreet:

(...) Het toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten vertraagt de ontwikkeling van de netinvesteringen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet. De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht daarop via de investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en via de rapportering van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aan de Vlaamse Nutsregulator conform artikel 4.1.17/13 (...)

Daarnaast is het aangewezen om vaste, maximale termijnen op te nemen, rekening houdend met het spanningsniveau, om op die manier alleszins een bovengrens vast te leggen²¹. Het decreet voorziet hierin door de introductie van enerzijds een ‘maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst’ (voor situaties waar de uitvoeringstermijn van de noodzakelijke netinvestering reeds gekend is bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst), en anderzijds een ‘standaard uitvoeringstermijn’ (voor situaties waar bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete projectplanning uitgewerkt is).

Cap 2° bepaalt dat er vergoeding is indien “*de modulatievolumes per relevante periode en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken, die vastgelegd zijn in de flexibele aansluitingsovereenkomst, zijn overschreden*”. Dit beschermt de netgebruiker tegen een groter dan voorziene modulatie in termen van energievolumes. Een evenwichtige, niet overmatig conservatieve, bepaling van deze voorziene modulatievolumes volgt uit een correcte toepassing van de methodologie over het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten, opgenomen in artikel 4.1.17/10, waaronder de Vlaamse Nutsregulator deze bepaling ziet.

Cap 3° bepaalt dat er een vergoeding is indien “*het vermogen en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken, die vastgelegd zijn in de flexibele aansluitingsovereenkomst, zijn overschreden*”. Met deze cap beoogt de decreetgever de bescherming van de netgebruiker tegen modulaties in het vaste vermogen (capaciteit). De Vlaamse Nutsregulator is van mening dat modulatie standaard slechts kan gebeuren in de flexibele vermogensband. Modulatie in het vaste vermogen ziet de Vlaamse Nutsregulator slechts mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden, onder specifieke voorwaarden. Het artikel biedt alleszins de opening om “bijkomende toepassingsvoorwaarden” te voorzien. Wat betreft deze derde cap, lijken bijkomende toepassingsvoorwaarden alleszins noodzakelijk. De Vlaamse Nutsregulator acht het technisch reglement ook hier de meest aangewezen plaats om dergelijke toepassingsvoorwaarden in op te nemen.

Paragraaf 1 van artikel 4.1.17/14 bepaalt dat deze vergoeding “*kosten-reflectief en transparant*” is. Het bepalen van dergelijke vergoeding is gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Op basis van de decretale bepalingen is de door de decreetgever beoogde interpretatie van “kosten-reflectief” nog niet transparant. Dit kan immers vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

Paragraaf 2 van artikel 4.1.17/14 bepaalt dat er een capaciteit gebaseerde vergoeding mogelijk is binnen de caps vermeld in paragraaf 1. **Paragraaf 3** bevat op zijn beurt een verwijzing naar de nettarieven als bepaald door de Vlaamse Nutsregulator, waar een onderscheid mogelijk is tussen de tarieven gelinkt aan de vaste capaciteit en die gelinkt aan de flexibele capaciteit. Beide zaken kunnen onmogelijk onafhankelijk van elkaar behandeld worden.

²¹ Dit basisprincipe is ook opgenomen in de CREG gedragscode artikel Art. 61quinquies. § 4.

De Vlaamse Nutsregulator pleit er dan ook voor om dit vergoedingskader te delegeren naar de Vlaamse Nutsregulator in plaats van naar de Vlaamse Regering, teneinde een consistent geheel te kunnen uitwerken. Een piste waarbij de netgebruiker met de flexibele aansluitingsovereenkomst een verminderd tarief op toegangsvermogen betaalt voor zijn flexibele capaciteit, aanziet de Vlaamse Nutsregulator als een zinvolle, verder te onderzoeken piste. Op die manier kan de beperktere kwaliteit van toegang gereflecteerd worden, in vergelijking met gegarandeerde vaste capaciteit waarvoor het volledige toegangstarief wordt betaald. Met een op capaciteit gebaseerde vergoeding voor de flexibele capaciteit kan naar de netgebruiker toe een zelfde effect bereikt worden. Het zou volgens de Vlaamse Nutsregulator echter onlogisch zijn om zowel een verminderd tarief op toegangsvermogen (conform paragraaf 3) als een op capaciteit gebaseerde vergoeding (conform paragraaf 2) op te leggen. In dat geval bestaat het risico dat een netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst tweemaal gecompenseerd wordt voor dezelfde (opportuniteits)kost. Dit zou verschillende van de hierboven vermelde doelstellingen van het compensatiekader ondermijnen en alvast niet resulteren in de laagst mogelijke maatschappelijke kost.

Paragraaf 4 van artikel 4.1.17/14 legt perimetercorrectie op bij “ongeplande” modulaties. De Vlaamse Nutsregulator ziet dit als een zinvol basisprincipe waarbij de grens tussen geplande en ongeplande modulaties verder gespecificeerd moet worden. Voor modulaties in real-time ondersteunt de Vlaamse Nutsregulator het basisprincipe van perimetercorrectie. De evenwichtsverantwoordelijke heeft in real-time immers geen middelen meer om zijn perimeter in evenwicht te brengen. Dit is dus een voor hem oncontroleerbaar risico. Daarom is het logisch dat dit onbalansrisico gedragen wordt door de netbeheerder van het beperkend netelement waarvoor de modulatie wordt gevraagd. Een ander uiterste, ten opzichte van real-time, is een “duidelijk geplande” modulatie, bijvoorbeeld een week vooraf aangekondigd. Het is duidelijk dat in dergelijke situaties de evenwichtsverantwoordelijke tijd genoeg heeft om de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen.

Bij de uitwerking van een geïntegreerd kader, dient er ook de nodige aandacht besteed te worden aan de rol van de leverancier. Bij een real-time afregeling van injectie zal de leverancier mogelijk op een netto opbrengst blijven zitten. Hij kan bijvoorbeeld de geplande injectie verkocht hebben op de day-ahead markt, terwijl hij de netgebruiker niet meer moet vergoeden aangezien er geen fysieke injectie meer plaatsvindt²². Omgekeerd zal de leverancier bij afregeling van afname mogelijk met een kost blijven zitten, bijvoorbeeld uitgaande van een day-ahead aankoop bij positieve day-ahead prijzen.

1.6.2 Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten

De Vlaamse Nutsregulator ziet de compensatie voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten niet per definitie als kosten-reflectief zoals aangegeven in artikel 4.1.17/16 §2, aangezien ook een marktgebaseerd kader denkbaar is. Daarnaast is op basis van de decretale bepalingen de door de decreetgever beoogde interpretatie van “kosten-reflectief” ook niet transparant. Dit kan immers vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

²² Merk op dat dit bij negatieve day-ahead prijzen een kost vormt in plaats van een opbrengst.

1.7 Toezichthoudende rol van de Vlaamse Nutsregulator – taken en middelen

Nieuwe taken

Het voorontwerp van decreet voorziet een aantal bijkomende gereuleerde processen en documenten.

Volgende **goedkeuringsbeslissingen** zijn te nemen door de Vlaamse Nutsregulator:

- Methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/10)

Deze methodologie vertoont minstens sterke overlap met wat men de methodologie voor netstudies zou kunnen noemen. De Vlaamse Nutsregulator gaat er alleszins van uit dat de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten de basisprincipes voor het uitvoeren van netstudies omvat. Deze methodologie zal dus leidend zijn voor de modaliteiten van de netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst, en vormt aldus een van de hoekstenen van het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten. Ze vormt dan ook een belangrijk element voor marktpartijen. In die zin volgt de Vlaamse Nutsregulator de insteek van het voorontwerp van decreet om hier een rol voor de regulator in te voorzien.

- Methodologie voor opmaak van capaciteitskaarten (artikel 4.1.17/12)

Zoals eerder aangehaald zijn de capaciteitskaarten eerder indicatief. De memorie van toelichting verduidelijkt in de bespreking van ‘Artikel 7’ nog verder het indicatief karakter van deze kaarten. Om die reden pleit de Vlaamse Nutsregulator ervoor om de methodologie voor opmaak van de capaciteitskaarten niet te onderwerpen aan een strikt gereuleerd proces met formele publieke consultatie en goedkeuring door de regulator, maar te beperken tot een regulatorisch toezicht op het proces.

- Methodologie voor afwegingskader netinvestering vs. aankoop flexibiliteitsdiensten (artikel 4.1.19/2)

Deze methodologie is vandaag reeds onderworpen aan regulatorische goedkeuring aangezien het vandaag geïntegreerd is in het proces van het investeringsplan. In die zin is het aparte proces dat er met het voorontwerp van decreet voor beoogd wordt in lijn met de huidige manier van werken.

- Modelcontract voor flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/11)

Het modelcontract vormt samen met de methodologie over het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten een hoeksteen van het kader en is logischerwijs, zoals alle modelcontracten, onderworpen aan regulatorische goedkeuring.

Het voorontwerp van decreet bepaalt dat deze vier items ‘transparant’ en ‘objectief’ moeten zijn, waarbij de methodologie voor het afwegingskader en het modelcontract ook nog ‘niet-discriminerend’ moeten zijn. De Vlaamse Nutsregulator is voorstander om een vereiste ‘evenredig’ op te nemen.

In contracten en documenten van de netbeheerder is het niet enkel belangrijk dat alles transparant en objectief is, en niet-discriminatoire indien relevant, maar eveneens dat de bepalingen (en hiermee eveneens de eruit resulterende relatie tussen netbeheerder en netgebruiker) evenredig zijn.

Verder legt het decreet de Vlaamse Nutsregulator een aantal zaken op om op te nemen in de **technische reglementen**, deels verplicht (hieronder “te bepalen”), deels optioneel (hieronder “kan bepalen”):

- Te bepalen:
 - o Standaard uitvoeringstermijn van investeringen;
 - o Maximale ingeschatte looptijd van flexibele aansluitingsovereenkomsten;
 - o Nadere regels methodologie voor toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten;
 - o Nadere regels modelcontract;
 - o Nadere regels methodologie capaciteitskaarten;
 - o Nadere voorwaarden voor rapportage toepassing flexibele aansluitingsovereenkomsten;
 - o Nadere regels voor gemotiveerde weigeringsbeslissingen;
 - o Voorwaarden en procedures voor de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst;
 - o Nadere regels methodologie ‘afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, ifv beheer lokale congestie, en van permanente flexibele aansluitingsovereenkomst en een netinvestering’;
- Kan bepalen:
 - o Nadere regels rond rapportering geplande investeringen;
 - o Nadere regels voor het stroombeheersingssysteem;
 - o Nadere regels en voorwaarden van de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijken;
 - o Nadere regels voor de motiveringen van de netbeheerders ikv de 2-jaarlijkse herevaluatie van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Zoals hierboven reeds uitgeschreven (in Titel 1.3. van dit advies) laat de Europese regelgeving (zowel artikel 6bis EMD5,²³ als artikel 59 (7) inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden – zie ook hieronder Titel 1.8. Prioritering) ruimte voor de lidstaten om een algemeen beleidskader uit te werken met betrekking tot de omzetting van het artikel 6bis. Het is daarbij evenwel belangrijk dat de **onafhankelijkheid en autonomie** van de energieregulator voldoende gewaarborgd wordt en er bijgevolg nog voldoende ruimte is voor de regulator om zijn taken en bevoegdheid (*in casu* met betrekking tot de exclusieve bevoegdheid inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden) uit te oefenen. De Vlaamse Nutsregulator stelt hierbij vast dat, gelet op bovenstaande opsomming, nog afdoende ruimte wordt gelaten aan de energieregulator om invulling en uitwerking te geven aan het algemenere beleid uit het voorontwerp. De ontwerp tekst bevat ook voldoende goedkeuringsbevoegdheden opdat de regulator zijn toezichthoudende taak naar behoren kan invullen (met uitzondering van de compensatie).

Nieuwe taken vereisen afdoende middelen

Het voorontwerp van decreet belast de Vlaamse Nutsregulator met een omvangrijk pakket aan nieuwe taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingen.

²³ De regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet, [...]

Uit de hierboven vermelde opsomming blijkt duidelijk dat er veel nieuwe taken op de Vlaamse Nutsregulator afkomen die raken aan verschillende elementen, waaronder:

1. Het uitwerken van nieuwe regels in de technische reglementen

Dit vormt daarbij geen eenmalig proces, maar blijft een continue opvolging vragen door voortschrijdend inzicht en wijzigende specifieke noden van de markt en de stakeholders, die frequente bijsturing van de technische reglementen vragen. Een herziening of wijziging van een technisch reglement vraagt veel tijd en personeelsinzet, door o.a. omvangrijk voorafgaand overleg en een diepgaande en substantiële consultatie die ermee gepaard gaat.

2. Goedkeuringsbevoegdheden ten aanzien van verschillende gereguleerde documenten

De Vlaamse Nutsregulator wordt binnen het voorontwerp van decreet terecht belast met het goedkeuren van nieuwe instrumenten en documenten die in het leven worden geroepen, waaronder methodologieën van de netbeheerders en een modelcontract. Ook hier geldt voorgaande opmerking: ook dit is geen eenmalig proces. Om tot correcte, door de markt breed gedragen documenten te komen zijn vaak verschillende indieningsrondes en goedkeurings- of weigeringsbeslissingen van de energieregulator nodig. Het is aan de energieregulator om de documenten te beoordelen op hun verenigbaarheid met het algemeen belang, de conformiteit met de regelgeving, de transparantie, niet-discriminatie, evenredigheid, etc. De Vlaamse Nutsregulator overlegt hierbij frequent met de netbeheerders en de stakeholders, neemt uitvoerig de consultatiedocumenten van de netbeheerders door en toetst de reacties van de netbeheerder af ten aanzien van alle belangen om tot een evenwichtig en gedragen document te komen. Om tot de opmaak van een goedkeuringsbeslissing te komen, vereist dit bijgevolg een grote inzet.

De stakeholders (zo blijkt uit de consultaties vanwege de CREG m.b.t. hun kader inzake flexibele aansluitingen) zijn ook vragende partij dat de energieregulator zijn goedkeuringsbevoegdheid minutieus kan uitvoeren, gelet op het belang van een flexibele aansluitingsovereenkomst op hun business case. Daar zijn uiteraard middelen en mensen voor nodig.

3. Beroepsinstantie tegen weigeringsbeslissingen

Het voorontwerp van decreet bepaalt dat de netgebruiker een beroep kan indienen bij de Vlaamse Nutsregulator binnen twee maanden na de kennisgeving van de weigering. Om op te treden als beroepsinstantie dient de Vlaamse Nutsregulator een grondige studie te doen van alle stappen en documenten die de weigeringsbeslissing van de netbeheerder voorafgaat. Het vraagt daarbij bijzonder veel tijd, kennis, tools en middelen om tot een correcte inschatting te komen van de beoordeling door de netbeheerder. De impact van deze beroepsbevoegdheid is aanzienlijk, aangezien het telkens gaat om individuele dossiers met een grote impact op de business case van deze individuele entiteiten. De verantwoordelijkheid van de energieregulator is hierbij dan ook groot. Daar moet tegenover staan dat er voldoende middelen zijn om deze taak naar behoren te kunnen uitoefenen (gelet op de grote impact op netgebruikers).

4. Taken en bevoegdheden inzake tarieven en de compensatie

Zoals hierboven al geargumenteerd behoort het vastleggen van de compensatie/het uitwerken van een tariefregeling tot de bevoegdheid van de energieregulator.

Ook hier is de impact op de business case van de individuele netgebruikers én op de investeringsbeslissingen van de netbeheerder, zeer ingrijpend. Om tot een correcte inschatting te komen van de meeste efficiënte oplossing die het maatschappelijk belang het best vertegenwoordigt, dient de regulator met deze taken te worden belast – waar uiteraard ook voldoende mensen en middelen moeten tegenover staan.

5. Rapporteringsverplichtingen van de netbeheerders ten aanzien van de regulator

Het voorontwerp van decreet voert ook een aantal rapporteringsverplichtingen in voor de netbeheerders ten aanzien van de Vlaamse Nutsregulator. Deze rapporten moeten uiteraard door de Vlaamse Nutsregulator worden geanalyseerd en beoordeeld (o.a. door opvolgingsvragen te stellen etc.).

Het is een Europese vereiste dat de regulator over voldoende budget en personeel moet kunnen beschikken om zijn taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Zo bepaalt artikel 57 (5), eerste alinea, b) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn: *“de regulerende instantie beschikt over alle benodigde personele en financiële middelen om haar taken en bevoegdheden op doeltreffende en efficiënte wijze uit te voeren;”*.

Het spreekt voor zich dat een dergelijk omvangrijk pakket aan taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten een aanzienlijke personeelsinzet vereist. Er moet voorzichtigheidshalve worden aangenomen dat de bijkomende taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten de inzet van bijkomende VTE vereisen. Het nieuwe conceptuele werk, waaronder het uitwerken van nieuwe bepalingen in de technische reglementen en het goedkeuringsproces van de nieuwe instrumenten (zoals de methodologieën en het modelcontract) kan (minstens gedeeltelijk) gedragen worden door de bestaande capaciteit aan personeel. Echter, de bijkomende toezichtshoudende taken rond het continue monitoren van de bredere congestie- en investeringsproblematiek, het behandelen van de klachten en beroepen, het opvolgen van de rapporteringen, etc., zal zeker extra capaciteit vereisen die er momenteel niet is. De gedegen uitoefening van alle bovenvermelde taken is derhalve enkel haalbaar indien hier tegenover ook de nodige middelen staan.

1.8 Prioritering aansluitingsaanvragen

1.8.1 Algemeen

De effecten van de energietransitie worden steeds meer voelbaar in het elektriciteitsnet, meer bepaald op de capaciteit ervan. De elektrificatie zorgt voor een toename van het aantal nieuwe aanvragen tot aansluiting op het elektriciteitsnet van installaties op basis van recente technologieën zoals warmtepompen, elektrische voertuigen, thuisbatterijen en industriële batterijen. Daarnaast moeten bestaande bedrijven ook verplicht vergroenen, onder Europese impuls, en vragen zij daarbij vaak een verzwarende van hun reeds bestaande aansluiting aan, bijvoorbeeld voor het vervangen van een gasboiler door een e-boiler. Bovenop de elektrificatie gelinkt aan de energietransitie is er de opkomst van nieuwe technologieën zoals datacenters, die eveneens een groot elektrisch vermogen vragen.

Op bepaalde plaatsen ontstaat hierdoor netcongestie. Binnen die netgebieden, en in afwachting van netinvesteringen, kan niet elke aanvraag voor een nieuwe bedrijfsaansluiting, of voor bijkomende capaciteit op een bestaande aansluiting, onmiddellijk gerealiseerd worden. Deze problematiek wordt nog versterkt omdat een aantal grote netinvesteringen nog niet gerealiseerd zijn (Ventilus en Boucle-du-Hainaut).

Om de problemen inzake netcongestie aan te pakken, is één van de mogelijke maatregelen het invoeren van het instrument van een *aansluiting met flexibele toegang* (“flexibele aansluitingsovereenkomst”). Voor bepaalde instellingen, denk maar aan publieke gebouwen of zorginstellingen of zelfs bepaalde bedrijven, is een flexibele aansluitingsovereenkomst evenwel geen optie, omdat er een continue elektriciteitsstroom nodig is. Om de vaste aansluiting zonder beperkingen in toegang toch te kunnen garanderen voor bepaalde essentiële sectoren of afnemers, kan gedacht worden aan een *prioriteringskader* met betrekking tot de aansluitingsaanvragen (nieuwe aansluiting of bijkomende capaciteit op een bestaande aansluiting).

Op dit moment zijn de netbeheerders wettelijk verplicht een ‘*First come, first served*’-principe te hanteren: wie als eerste een aansluitingsaanvraag indient die technisch in orde is, krijgt de gevraagde capaciteit op het elektriciteitsnet toegewezen. Dit volgt uit de non-discriminatieplicht die rust op de netbeheerders, als bepaald in art. 4.1.9 van het Energiedecreet²⁴.

In Nederland, waar al langer sprake is van lokale netcongestie, heeft de Nederlandse regulator ACM een prioriteringskader voor transport van elektriciteit vastgesteld en opgenomen in zijn Netcode.²⁵ Op grond van dit prioriteringskader krijgen bepaalde functies voorrang bij het toekennen van schaarse transportcapaciteit voor elektriciteit. De netbeheerders worden verplicht om in congestiegebieden, in afwijking van het ‘*first come, first served*’-beginsel, het vastgestelde prioriteringskader en prioriteringsproces toe te passen.

Indien er in Vlaanderen eveneens de noodzaak gevoeld zou worden om dergelijk prioriteringskader op te maken dienen evenwel een aantal zaken mee in overweging te worden genomen, waaronder de bevoegdheidsverdeling.

1.8.2 Bevoegdheid

Wat de bevoegdheid betreft – met andere woorden, wie is bevoegd om dergelijke prioriteringsregeling in het leven te roepen – vormt artikel 59.7 a) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn wellicht het meest evidente aanknopingspunt (voor een exhaustieve bespreking, zie hiervoor ook Titel 1.3. van dit advies). Dit artikel bepaalt dat de regulerende instantie **exclusief bevoegd** is voor de vaststelling of goedkeuring van de voorwaarden inzake de aansluiting op (en toegang tot) de netten. Een prioriteringskader inzake aansluitingen lijkt ‘voorwaarden inzake aansluiting’ te betreffen (en kan ook raken aan voorwaarden inzake toegang).

Dat de vaststelling of de goedkeuring van aansluitings- en toegangsvoorwaarden een exclusieve bevoegdheid van de regulator betreft, vloeit o.a. voort uit de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie. Zo werd België veroordeeld wegens een schending van de bevoegdheden van de CREG. Het Hof overwoog meer bepaald dat het Belgisch (federaal) technisch reglement “de termijnen voor aansluiting bepaalt alsook welke gegevens de netgebruikers aan de netbeheerders moeten verstrekken”, waardoor inbreuk werd gemaakt op de exclusieve bevoegdheden van regulator, die “bevoegd moet zijn voor de vaststelling of de goedkeuring van de voorwaarden inzake de

²⁴ art. 4.1.9 Energiedecreet: “De netbeheerder en zijn werkmaatschappij onthouden zich van elke vorm van discriminatie tussen producenten, aardgasinvoerders, evenwichtsverantwoordelijken, bevrachters, leveranciers, tussenpersonen, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren, deelnemers aan flexibiliteit, dienstverleners van flexibiliteit, aanvragers van flexibiliteit, afnemers en categorieën van afnemers.”

²⁵ Zie [Artikel 7.0b Netcode elektriciteit](https://www.acm.nl/nl/publicaties/reactie-uitspraak-cbb-acm-zelfstandig-bevoegd-een-prioriteringskader-vast-te-stellen-en-keuzes-te-maken) e.v. Deze regeling werd evenwel onlangs vernietigd o.b.v. onvoldoende motivering maar met bevestiging van de bevoegdheid van ACM. <https://www.acm.nl/nl/publicaties/reactie-uitspraak-cbb-acm-zelfstandig-bevoegd-een-prioriteringskader-vast-te-stellen-en-keuzes-te-maken>.

aansluiting op en toegang tot nationale netten” in de zin van artikel 37, lid 6, onder a) van richtlijn 2009/72.²⁶

Hoewel op grond van wat voorafgaat kan worden afgeleid dat er een duidelijke bevoegdheid bestaat voor de regulator om aansluitingsvoorwaarden te bepalen c.q. goed te keuren (minstens hun methodologie), heeft het Hof van Justitie ook herhaaldelijk geoordeeld dat de bevoegdheden van de regulatoren moeten worden beschouwd als uitvoerende bevoegdheden, die de regulator (exclusief) toekomen in het licht van bepaalde doelstellingen, zonder afbreuk te doen aan – bijvoorbeeld – de beleidsbevoegdheden inzake het “algemene energiebeleid”.²⁷ Ook de Interpretatieve Nota van de Europese Commissie inzake *Regulatory Authorities* bepaalt uitdrukkelijk het volgende:

The Electricity and Gas Directives do not deprive the government of the possibility of establishing and issuing its national energy policy. This means that, depending on the national constitution, it could be the government’s competency to determine the policy framework within which the NRA must operate, e.g. concerning security of supply, renewables or energy efficiency targets. However, general energy policy guidelines issued by the government must not encroach on the NRA’s independence and autonomy.

*The core duties of the NRA as regards network tariffs (cf. een duidelijk exclusieve bevoegdheid – eigen toevoeging) do not deprive the Member State of the possibility to issue general policy guidelines which ultimately will have to be translated by the NRA into the tariff structure and methodology. However, these guidelines should not encroach on the NRA’s competences or infringe any of the requirements of the Electricity and Gas Directives and Regulations. Although a Member State could e.g. issue a general policy guideline with regard to attracting investments in renewables, the Commission’s services would consider a rule setting the profit margin in the cost-plus tariff as a prohibited direct instruction to the NRA.*²⁸

Ook uit de advisering van de Raad van State blijkt duidelijk dat algemene beleidsrichtlijnen mogelijk zijn, maar deze moeten in algemene bewoordingen zijn geformuleerd en mogen geen concrete technische instructies omvatten.²⁹

Globaal gezien is het bijgevolg mogelijk dat er op het niveau van het Energiedecreet een heel **algemene prioritering** wordt opgenomen, aangezien aangenomen kan worden dat de bepaling van de prioriteit van aansluitingen op een net met congestie wel degelijk **beleidskeuzes** inhoudt en in lijn ligt met het bepalen van het **algemene energiebeleid**, en op hetzelfde niveau staat als bijvoorbeeld de bevoorradingszekerheid, de (prioritering van) hernieuwbare energie en de energie-efficiëntie. Deze algemene bepalingen mogen evenwel geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid en de autonomie van de regulator om hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vast te leggen.

²⁶ HvJ 3 december 2020, C-767/19, *Commissie t/ België*, §§ 103-104.

²⁷ HvJ 6 maart 2025, nr. C-48/23, *Alajärven Sähkö Oy*. Zie ook overweging 87 van de richtlijn 2019/944:

(87) Deze richtlijn en Richtlijn 2009/73/EC van het Europees Parlement en de Raad (10) ontnemen de lidstaten niet de mogelijkheid om hun nationaal energiebeleid vast te stellen en bekend te maken. Dientengevolge zouden de lidstaten, afhankelijk van de grondwettelijke bepalingen van een lidstaat, over de bevoegdheid kunnen beschikken om het beleidskader vast te stellen waarin de regulerende instanties moeten opereren, bijvoorbeeld met betrekking tot voorzieningszekerheid. De richtsnoeren van de lidstaat inzake het algemene energiebeleid mogen evenwel geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid of autonomie van de regulerende instanties.

²⁸ Interpretative note on directive 2009/72/EC (...), *The regulatory Authorities*, 22 januari 2010, p. 6

²⁹ L. DE DEYNE, Marktoezicht in de energiesector, Antwerpen, Intersentia, 2017, pagina 313 en volgende.

1.8.3 Categorieën van installaties

De Vlaamse Nutsregulator ziet bij een verdere analyse van een eventueel prioriteringskader een fundamenteel onderscheid tussen de **categorieën** productie-eenheden, energieopslagsystemen³⁰ en verbruiksinstallaties enerzijds, en binnen elk van deze categorieën anderzijds.

Daar waar de kern van bestaan voor productie-eenheden³¹ en energieopslagsystemen in het elektriciteitssysteem zelf ligt, geldt dit typisch niet voor verbruiksinstallaties. Die vinden hun bestaansreden buiten het elektriciteitssysteem, maar vormen op hun beurt wel zelf de bestaansreden van dat elektriciteitssysteem. Productie-eenheden en energieopslagsystemen zijn dan weer essentiële schakels opdat het elektriciteitssysteem kan functioneren.

Elk van deze drie categorieën heeft dus zijn een **specifieke rol** in het elektriciteitssysteem, wat ook tot uiting komt in specifieke voorwaarden. Voorbeelden hiervan zijn de onderscheiden Europese netcodes RfG³² en DCC³³, en specifieke bepalingen rond energieopslagsystemen in de technische reglementen, zowel regionaal (TRPV³⁴ en TRDE) als federaal (Gedragscode CREG).

Specifiek rond **capaciteitsreservering** bevatten het TRPV (artikel 3.2.16) en de federale CREG Gedragscode (artikels 33 en 34) reeds een (onderling gealigneerde) aparte behandeling voor verbruiksinstallaties enerzijds, en productie-eenheden en opslag anderzijds, en dit wat betreft de timing voor aanvang van de capaciteitsreservering.

Zoals aangegeven in zijn beslissing (B)2899³⁵, werkt de CREG momenteel aan een ontwerpbeslissing voor wijziging van de gedragscode waarin *“de procedures voor aanvraag van aansluitingsstudies (oriëntatie- en detailstudies) en de bepalingen met betrekking tot de reservering en toewijzing van aansluitingscapaciteit”* op het federale net worden behandeld.

De Vlaamse Nutsregulator overweegt om bij een volgende aanpassing aan zijn technische reglementen ook het aansluitingsproces en de eraan gekoppelde modaliteiten rond capaciteitsreservatie verder te analyseren, en ziet een verdere differentiatie tussen boven genoemde categorieën hierbij als een verder te onderzoeken piste.

³⁰ Met als definitie in het TRPV: *“Energieopslagsysteem: een systeem dat in staat is om elektrische energie uit het netwerk van een gebruiker van het plaatselijk vervoernet of het net op te nemen, op te slaan en terug te voeden, onafhankelijk van de aard van de technische uitvoering ervan.”* (voor meer achtergrond: zie paragraaf 2.2.4.1 in consultatieverslag RAPP-2025-04, <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2025-04>)

³¹ Dit geldt niet voor procesgeneratoren, aangezien die in regel rechtstreeks gelinkt zijn aan het verbruiksproces en aldus voor het elektriciteitssysteem te beschouwen zijn als negatief verbruik.

³² Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net.

³³ Verordening (EU) 2016/1388 van de Commissie van 17 augustus 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van verbruiksinstallaties op het net.

³⁴ Bijvoorbeeld TRPV-artikel 3.3.21.

³⁵ Beslissing tot wijziging van de gedragscode van 20 oktober 2022 houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2899NL.pdf>)

2 Artikelsgewijze opmerkingen

Deze paragraaf bespreekt de artikels waar de Vlaamse Nutsregulator specifieke opmerkingen bij heeft, of voorstellen rond wenst mee te geven.

2.1 Artikel 1

Geen opmerkingen.

2.2 Artikel 2

Geen opmerkingen.

2.3 Artikel 3

Geen opmerkingen.

2.4 Artikel 4

De toevoeging 17° aan het bestaande artikel 4.1.6 in het voorontwerp van decreet bevat zeer specifieke, gedetailleerde aansluitingsvoorwaarden (eigen aanduiding):

17° het verstrekken van transparante en duidelijke informatie over de status en behandeling van de verzoeken tot aansluiting op het net aan de netgebruikers, binnen drie maanden na de indiening van het verzoek tot aansluiting op het net, waarbij, zolang het verzoek tot aansluiting niet is ingewilligd of niet definitief is afgewezen, de informatie regelmatig en minstens elk kwartaal wordt geactualiseerd;

De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om geen gedetailleerde aansluitingsvoorwaarden op te nemen in het Energiedecreet, maar over te laten voor het niveau van de technische reglementen, waarin de aansluitingsprocedure is opgenomen, en aldus bovenstaand punt 17° te beperken tot het algemene principe:

17° het verstrekken van transparante en duidelijke informatie over de status en behandeling van de verzoeken tot aansluiting op het net aan de netgebruikers;

Het vastleggen of goedkeuren van aansluitings- en toegangsvoorwaarden is immers een exclusieve bevoegdheid van de energieregulator, onder art. 59 (7)(a) Vierde Elektriciteitsrichtlijn.

2.5 Artikel 5

Geen opmerkingen.

2.6 Artikel 6

Geen opmerkingen.

2.7 Artikel 7

Artikel 4.1.17/9, **eerste paragraaf** bevat als eerste voorwaarde:

1° de installatie waarvoor een aanvraag wordt ingediend, is geplaatst in een congestiegebied als vermeld in paragraaf 2, of op basis van de netstudie blijkt dat de aansluiting van de installatie congestie veroorzaakt;

De loutere vermelding van “congestie” is te algemeen in deze bepaling. Bij wijze van voorbeeld zijn er situaties met zéér beperkte congestieverwachtingen denkbaar, waaronder het mogelijk aangewezen is om toch een vaste aansluiting te laten aanbieden door de netbeheerder. Potentiële bepalingen zoals deze, alsook de regels voor de netstudie waar in deze eerste voorwaarde naar verwezen wordt, maken deel uit van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals opgenomen in artikel 4.1.17/10 §2 van het voorontwerp van decreet. De Vlaamse Nutsregulator stelt daarom voor om de link naar dit artikel toe te voegen om het “veroorzaken van congestie” in deze context beter te kaderen:

1° de installatie waarvoor een aanvraag wordt ingediend, is geplaatst in een congestiegebied als vermeld in paragraaf 2, of op basis van de netstudie blijkt dat de aansluiting van de installatie congestie veroorzaakt, volgens de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten uit artikel 4.1.17/10 §2;

Artikel 4.1.17/9. §1 bevat als tweede voorwaarde:

2° bij de aanvraag wordt er een netinvestering gepland als vermeld in paragraaf 3;

Het lijkt de Vlaamse Nutsregulator zinvol om nog volgende toevoeging te doen ter verduidelijking:

2° bij de aanvraag wordt er een netinvestering gepland, rekening houdend met de toepassing van de methodologie beschreven in art. 4.1.19/2, of die reeds gepland was voor de aanvraag, volgens de voorwaarden vermeld in paragraaf 3;

Artikel 4.1.17/9. §1 bevat als derde voorwaarde:

3° de aanvraag betreft een aansluitingsaanvraag of een aanvraag om de bestaande aansluiting van een installatie te verzwaren.

Zoals hierboven reeds besproken in titel 1.4. is de Vlaamse Nutsregulator voorstander om niet te spreken over “het verzwaren van een aansluiting”. Volgende aanvulling lijkt alleszins zinvol ter verduidelijking:

3° de aanvraag betreft een aansluitingsaanvraag of een aanvraag om de capaciteit voor een bestaande aansluiting van een installatie te verzwaren.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator voor om volgende bepaling tekstueel te herwerken:

Het toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten vertraagt de ontwikkeling van de netinvesteringen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet.

Het lijkt de Vlaamse Nutsregulator aangewezen om de verantwoordelijkheid van de netbeheerders hierin actiever te benadrukken, vandaar volgend voorstel:

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet zorgen ervoor dat het toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten de ontwikkeling van de netinvesteringen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet vertraagt.

In de **tweede paragraaf** van artikel 4.1.17/9 stelt Vlaamse Nutsregulator volgende verduidelijkingen voor:

[...] De capaciteitskaarten beschrijven de huidige en toekomstige beschikbare netcapaciteit op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, ten minste op basis van de meest recente goedgekeurde investeringsplannen en de sindsdien toegekende capaciteit naar aanleiding van aansluitingsdossiers. [...]

Wat de **derde paragraaf** betreft, merkt de Vlaamse Nutsregulator het volgende op.

Zoals besproken in Titel 1.2. kunnen onderstaande bepalingen rond de looptijd van een flexibele aansluitingsovereenkomst en de uitvoeringstermijn van de ermee gekoppelde netinvestering transparanter gemaakt worden.

De Vlaamse Nutsregulator stelt volgende aanpassingen voor:

“[...] Als er bij het sluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst al een concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering bekend is, dan is de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst hieraan gelijk maar nooit groter dan de standaard uitvoeringstermijn.

Als er bij het sluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering kan worden vastgelegd, dan wordt de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst tijdelijk gelijk gesteld aan een standaard uitvoeringstermijn. De periode waarbinnen de standaard uitvoeringstermijn door de netbeheerder moet worden omgezet in een concrete uitvoeringstermijn, loopt tot het moment waarop het proces voor de opmaak van het volgende goedgekeurde investeringsplan wordt opgestart. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt in dat geval enkel nog bijgesteld indien de later bepaalde concrete uitvoeringstermijn korter is dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de standaard uitvoeringstermijnen, vermeld in het tweede lid, rekening houdend met het type van netinvestering en het type net waarop de netinvestering moet gebeuren, en de bijkomende regels daarvoor in de toepasselijke technische reglementen. [...]

In de marge hiervan dient in de **memorie van toelichting** zeker de beschrijving bij “concrete uitvoeringstermijn” aangepast te worden aangezien deze inhoudelijk overeen stemt met de “reële uitvoeringstermijn”.

2.8 Artikel 8

In artikel 4.1.17/10 §2 is het volgens de Vlaamse Nutsregulator sterk aangewezen om explicieter te vermelden dat de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, eveneens de algemene methodiek bevat voor de uitvoering van netstudies, en stelt daarom volgende toevoeging voor:

§2. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit stellen elk een transparante en objectieve methodologie op over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net. Die methodologie bevat een gedetailleerd en uitgewerkt kader, dat van toepassing is op elke flexibele aansluitingsovereenkomst. Die methodologie bevat ten minste de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies, op basis waarvan de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt vastgesteld, en de activatievolgorde. Bij de activatievolgorde houden de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rekening met de beschikbaarheid van andere flexibele aansluitingsovereenkomsten en van andere remediërende maatregelen voor congestiebeheer.

2.9 Artikel 9

In artikel 4.1.17/11 stelt de Vlaamse Nutsregulator volgende tekstuele verduidelijkingen voor:

Het modelcontract bevat ten minste de volgende elementen:

1° de maximale vaste injectiecapaciteit van elektriciteit op het net en de afnamecapaciteit van elektriciteit van het net, alsook de aanvullende flexibele injectie- en afnamecapaciteit die gedurende het jaar per tijdblok kan worden aangesloten en gedifferentieerd;

[...]

3° de verwijzing naar de nettarieven, bepaald door de Vlaamse Nutsregulator, met betrekking tot de elektriciteitsdistributienetten en de verwijzing naar de nettarieven, bepaald door de CREG, met betrekking tot het plaatselijke vervoernet van elektriciteit die van toepassing zijn op zowel de vaste als de flexibele injectie of afname;

4° de compensatievoorwaarden, vermeld in artikel 4.1.17/14, §1, ~~voor de relevante modulaties en de netbeheerder die modulaties compenseert en de compensatie, vermeld in artikel 4.1.17/14, §2;~~

5° de sancties voor de netgebruiker en de netbeheerders bij de schending van de voorwaarden in de flexibele aansluitingsovereenkomst;

6° de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst en de hiermee overeenstemmende verwachte datum van de toekenning van een aansluiting voor de hele aangevraagde vaste capaciteit.

2.10 Artikel 10

In artikel 4.1.17/12 3° is het aangewezen om in algemenere termen te spreken over flexibiliteit, naar analogie met de aanvulling aan artikel 4.1.18, §2, tweede lid, punt 1° in het voorontwerp van decreet. Dit resulteert in het voorstel tot volgende aanpassing:

3° de mogelijkheid van de toepassing van flexibiliteit in congestiegebieden.

In navolging van de algemene bespreking stelt de Vlaamse Nutsregulator verder volgende schrapping voor artikel in 4.1.17/12:

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels voor de inhoud van die methodologieën in de toepasselijke technische reglementen.

~~*De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voeren voorafgaand een transparant en participatief overleg en consulteren alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder over die methodologie, vermeld in het eerste lid. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bezorgen de consultatiereacties en een consultatierapport aan de Vlaamse Nutsregulator. Ze leggen daarna de methodologie, vermeld in het eerste lid, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Nutsregulator.*~~

2.11 Artikel 11

Geen opmerkingen.

2.12 Artikel 12

Bij artikel 4.1.17/14 stellen we voor om §1 en §2 te vervangen door wat volgt:

De netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd wordt, compenseert de beperking in toegang ten gevolge van de toepassing van de flexibele aansluitingsovereenkomst.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor die compensatie, vermeld in het eerste lid.

Voor de inhoudelijke bespreking hierbij, zie titel 1.6. van dit advies. Verder bevat één van de bepalingen in de eerste paragraaf het begrip “flexibele aansluitingscontract”, afwijkend van het begrip “flexibele aansluitingsovereenkomst” dat verder consequent wordt gehanteerd doorheen het voorontwerp van decreet.

2.13 Artikel 13

De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om artikel 4.1.17/15 te schrappen en te vervangen door het volgende:

“Afdeling V/2. Aansluiting tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit

Artikel 4.1.17/9. § 1. Afnemers en producenten hebben, behoudens de bepalingen uit §2, §3 en §4 van dit artikel, recht op aansluiting tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

§2. Indien uit de studies naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag zou blijken dat de aanvraag zich bevindt binnen een congestiegebied en de netbeheerder daarbij voornemens is om de aansluitingsaanvraag te weigeren, dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden aan de netgebruiker.

§3. Een flexibele aansluitingsovereenkomst moet door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet aangeboden worden als die netbeheerders afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria, aantonen dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt voor die gemotiveerde weigeringsbeslissing nadere regels in de toepasselijke technische reglementen.

§4. In geval van een weigering van de aansluitingsaanvraag delen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit hun gemotiveerde weigeringsbeslissing, vermeld in het eerste lid, onmiddellijk en integraal mee aan de netgebruiker, met daarbij een uitdrukkelijke verwijzing naar de Vlaamse Nutsregulator als beroepsinstantie bij een geweigerde aansluiting. De netgebruiker dient een beroep in bij de Vlaamse Nutsregulator binnen twee maanden na de kennisgeving van de weigering. Daarna beslist de Vlaamse Nutsregulator binnen een redelijke termijn over de gegrondheid van het beroep.”.

Voor de inhoudelijke bespreking hierbij, zie titel 1.4.3. van dit advies.

2.14 Artikel 14

De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om in de eerste paragraaf van artikel 4.1.17/16 de specifieke verwijzing naar elektriciteitsopslagfaciliteiten te schrappen, aangezien het kader voor (permanente) flexibele aansluitingsovereenkomsten algemeen toepasbaar is en dus sowieso ook geldt voor elektriciteitsopslagfaciliteiten:

§1. In netgebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meest efficiënte oplossing is, kan voorzien worden in de mogelijkheid om een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst te sluiten. ~~Die —permanente— flexibele aansluitingsovereenkomsten zijn ook mogelijk voor elektriciteitsopslagfaciliteiten.~~ De Vlaamse Nutsregulator legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator voor om het tweede lid te schrappen, aangezien het kader voor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt uitgewerkt door de regulerende instantie. In elk geval stelt de Vlaamse Nutsregulator voor om de twee laatste zinnen te schrappen, omdat een individuele behandeling op (motiverings)dossierbasis te vermijden is:

~~Als een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is toegekend, volgens de voorwaarden en de procedure die de Vlaamse Nutsregulator heeft vastgelegd, evalueren de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ten minste om de twee jaar of op het moment dat het volgende investeringsplan is goedgekeurd, of een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst economisch efficiënt is.~~

~~Als de netbeheerders beslissen om de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst na de evaluatie te blijven toepassen, dienen ze een motivering van die beslissing in bij de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator kan voor de motivering van die beslissing nadere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen.~~

In de tweede paragraaf is het nodig om “kosten-reflectieve” te schrappen. Er moet immers ruimte blijven voor een marktgebaseerde vergoeding, indien dit wenselijk zou blijken.

Om een zinvol kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten te kunnen uitwerken, acht de Vlaamse Nutsregulator het noodzakelijk om zelf het bijhorende compensatiekader te kunnen vastleggen. Ten slotte lijkt het de Vlaamse Nutsregulator aangewezen om een verduidelijking op te nemen rond de netbeheerder die instaat voor de compensatie, overeenkomstig met, doch niet identiek aan, de bepalingen artikel 4.1.17/14³⁶. Dit resulteert in onderstaand voorstel:

§2. De netgebruikers met wie een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten, ontvangen een transparante compensatie.

De netbeheerder van het netelement waarvoor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst een alternatief vormt voor een netinvestering, compenseert de beperking in toegang ten gevolge van de toepassing van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor die compensatie, vermeld in het eerste lid.

2.15 Artikel 15

In artikel 15 wordt artikel 4.1.18 op beperkte wijze aangepast. De Vlaamse Nutsregulator stelt hierbij volgende aanpassing voor:

“Artikel 4.1.18.

§ 1. Afnemers en producenten hebben recht op toegang tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor de afname en injectie van elektriciteit of aardgas.

De technische reglementen bepalen wie door de toegangsgerechtigden, bedoeld in het voorgaande lid, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden en bepalen de toegangsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Op elk toegangspunt kan zowel voor de afname als voor de injectie telkens slechts één toegangshouder worden aangeduid.

Iedere netbeheerder maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend, waartegen de toegangshouder toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan verkrijgen.

§ 2. Een netbeheerder kan de toegang tot zijn net weigeren of de toegang tot zijn net beëindigen, indien de kandidaat-toegangshouder niet voldoet of de toegangshouder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de toegang tot zijn net, als bedoeld in §1, tweede lid.

³⁶ Merk op dat een gelijkaardige redenering ook op gaat wanneer marktflexibiliteit gecontracteerd wordt als alternatief voor een netinvestering, wanneer de netinvestering zich op een hoger liggend net bevindt.

Een netbeheerder kan bovendien, indien zijn net niet over voldoende capaciteit beschikt, de toegang tot zijn net weigeren op een individueel toegangspunt of op welbepaald aantal toegangspunten op zijn net met inachtneming van de criteria en de procedure, zoals bepaald in het van toepassing zijnde technisch reglement.

Bij een weigering of beëindiging van de toegang tot zijn net stuurt de netbeheerder aan de kandidaat-toegangshouder of aan de toegangshouder een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

Indien een netbeheerder de toegang van een toegangshouder tot zijn net wil beëindigen, is hij verplicht om voorafgaandelijk een bemiddeling op te starten bij de Vlaamse Nutsregulator. Een netbeheerder kan, na het doorlopen van deze bemiddeling, de toegang van een toegangshouder tot zijn net alleen beëindigen na voorafgaande toestemming door de Vlaamse Nutsregulator.

§ 3. Een netbeheerder kan de toegang opschorten op een individueel toegangspunt op zijn net of op een welbepaald aantal toegangspunten op zijn net, in één of meer van de onderstaande situaties:

1° bij overmacht of een noodsituatie, zoals omschreven in het van toepassing zijnde technisch reglement;

2° bij overschrijding van het aansluitingsvermogen of de aansluitingscapaciteit op een aanzienlijke wijze;

3° ingeval de netbeheerder oordeelt dat er een ernstig risico bestaat voor de veiligheid van personen of materieel;

4° ingeval de netbeheerder oordeelt dat de veilige en betrouwbare werking van zijn net in het gedrang komt.

De netbeheerder zorgt ervoor dat de opschorting van de toegang, in de situaties vermeld in het vorige lid, niet langer aanhoudt dan nodig. Indien geen remediëring mogelijk is, dan kan de netbeheerder het betrokken toegangspunt of de betrokken toegangspunten buiten dienst stellen.

Bij een opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten op zijn net, als bedoeld in het eerste lid, of bij de buitendienststelling van één of meerdere toegangspunten op zijn net, als bedoeld in het vorige lid, stuurt de netbeheerder aan de toegangshouder en de betrokken toegangsgerechtigden een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

§ 4. Tegen een weigering of beëindiging van de toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, als bedoeld in §2, kan overeenkomstig artikel 3.1.4/3, zonder voorafgaande bemiddeling, een geschillenbeslechtsprocedure gevoerd worden bij de Vlaamse Nutsregulator. Als de Vlaamse Nutsregulator, bij de behandeling van het beroep, van oordeel is dat de weigering of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de netbeheerder de betrokkene alsnog of opnieuw toegang tot zijn net.

Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing bij de opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten op het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, en bij de buitendienststelling van één of meerdere toegangspunten op deze netten, als bedoeld in §3.”

2.16 Artikel 16

Geen opmerkingen.

2.17 Artikel 17

In artikel 4.1.19/2 lijkt het de Vlaamse Nutsregulator zinvol om tekstueel te verduidelijken dat het gaat om een afzonderlijke methodologie van enerzijds de distributienetbeheerder(s), en anderzijds de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Aangezien het gaat om netten met verschillende kenmerken, zullen de afwegingskaders vermoedelijk niet identiek zijn. Vandaar onderstaand voorstel:

Art. 4.1.19/2. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ontwikkelen elk een transparante, objectieve en niet-discriminerende methodologie voor de afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, ~~van~~ permanente flexibele aansluitingsoverkomsten en een netinvestering. De toepassing van die afweging gebeurt aan de hand van de investeringsplannen, vermeld in artikel 4.1.19, §1, eerste tot en met derde lid, en, als dat mogelijk is, op basis van een of meer aansluitingsaanvragen of een of meer aanvragen om bestaande aansluitingen te verzwaren.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels voor de inhoud van die methodologieën in de toepasselijke technische reglementen.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voeren voorafgaand aan de ontwikkeling van hun respectievelijke methodologie een transparant en participatief overleg en consulteren alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder over die methodologie, vermeld in het eerste lid. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bezorgen de consultatiereacties en een consultatierapport aan de Vlaamse Nutsregulator. Ze leggen hun respectievelijke methodologie, vermeld in het eerste lid, daarna ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Nutsregulator."

2.18 Artikel 18

Door de in het voorontwerp voorgestelde aanpassingen aan artikel 4.2.1, § 2 punt 14° lijken nu verschillende zaken te worden vermengd: enerzijds de methodologie/regels over de aankoop van flexibiliteitsdiensten (verschillende types), en anderzijds de methodologie voor het afwegingskader uit het nieuwe artikel 4.1.19/2 van het voorontwerp van decreet. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om deze duidelijk van elkaar te onderscheiden, door punt 14° in beperktere mate aan te passen ten opzichte van de actuele bepaling in het Energiedecreet (en dus ook de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten erin te behouden zoals in het bestaande decreet), en een bijkomend punt 20° toe te voegen. Dit resulteert in volgend voorstel tot aanpassing:

"14° de nadere regels voor de inhoud van de methodologie, ~~vermeld in artikel 4.1.19/2, eerste lid,~~ die gebruikt wordt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bij de aankoop van elektriciteit voor het dekken van netverliezen, de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, de aankoop van alle vormen van flexibiliteit, waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de aanvrager van flexibiliteit is, in het bijzonder het beheer van lokale congestie en redispatching binnen hun eigen dekkingsgebied, het contracteren van permanente flexibele aansluitingsoverkomsten en de informatieverplichtingen daarover;"

[...]

20° de nadere regels voor de inhoud van de methodologie vermeld in artikel 4.1.19/2, eerste lid, voor de afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, permanente flexibele aansluitingsoverkomsten en een netinvestering;”